

Tulkojums no angļu valodas

Eiropas Kopienas

IZCELSMES NOTEIKUMI

Vispārējam priekšrocību režīmam

LIETOTĀJU ROKASGRĀMATA

Piezīme lasītājiem

Šīs rokasgrāmatas mērķis ir palīdzēt lasītājiem saprast noteikumus, taču tā pati par sevi nav likumu krājums. Šeit ir minēti vienīgi tie tiesību akti, kas ir atrodami savulaik pieņemtajās Kopienas regulās.

SATURS

EIROPAS KOPIENAS VISPĀRĒJĀ PRIEKŠROCĪBAS REŽĪMA (VPR) IZCELSMES NOTEIKUMI - ĪSS PĀRSKATS	5
1. IEDAĻA – VISPĀRĪGI	7
1.1. ROKASGRĀMATĀ LIETOTIE TERMINI.....	7
1.2. PAR KO IR ŠĪ ROKASGRĀMATA?.....	8
1.3. EK VPR UN TĀS MĒRĶI.....	8
1.4. VAI EK VPR APTVER VISAS PREČU GRUPAS?	8
1.5. KĀDI IR PRIEKŠNOTEIKUMI, LAI SAŅEMTU NO VPR?.....	9
2. IEDAĻA – IZCELSME	10
2.1. IZCELSME: KĀPĒC UN KĀ?	10
2.2. EK VPR IZCELSMES NOTEIKUMU PAMATSTRUKTŪRA	10
2.3. KAS IR “PILNĪBĀ IEGŪTIE PRODUKTI”? (68. PANTS).....	10
2.4. KAS IR “PIETIEKOŠI APSTRĀDĀTI VAI PĀRSTRĀDĀTI” PRODUKTI? (69. PANTS).....	12
2.5. “NEPIECIEŠAMĀS APSTRĀDES VAI PĀRSTRĀDES PASĀKUMU, KAS IR JĀVEIC AR NENOTEIKTAS IZCELSMES MATERIĀLIEM, LAI RAŽOŠANAS GALAPRODUKTS VARĒTU IEGŪT IZCELSMES STATUSU, SARAĶSTS (15. PIELIKUMS).....	12
2.6. KAS IR “NEPIETIEKOŠĀ APSTRĀDE VAI PĀRSTRĀDE” UN KO TAS NOZĪMĒ? (70. PANTS).....	13
2.7. KO NOZĪMĒ ”IZCELSMES KUMULĀCIJA”?	15
2.8. KAS VĒL BŪTU JĀZIN PAR EK VPR IZCELSMES NOTEIKUMIEM?	17
2.9. VAI IZCELSMES NOTEIKUMIEM IR ATVIEGLOJUMI?	18
2.10. KĀ RĪKOTIES NESKAIDRĪBU GADĪJUMĀ? SAISTOŠĀ IZCELSMES INFORMĀCIJA (SII)	19
3. IEDAĻA – TERITORIĀLĀS PRASĪBAS UN TRANSPORTS	21
3.1. KĀPĒC IR NEPIECIEŠAMI TERITORIĀLIE UN TRANSPORTA NOTEIKUMI?.....	21
3.2. KAS IR TERITORIĀLĀS PRASĪBAS? (77. PANTS).....	21
3.3. KĀDAS IR TIEŠĀ TRANSPORTA NOTEIKUMU PRASĪBAS? (78. PANTS).....	21
3.4. KAS NOTIEK, JA RAŽOJUMI TIEK PĀRVIETOTI PA CAURUĻVADIEM CAURI CITU VALSTU TERITORIJĀM?.....	22
3.5. KĀDI PIERĀDĪJUMI IR NEPIECIEŠAMI, LAI APLIECINĀTU, KA NOTEIKUMI IR IZPILDĪTI?	22
3.6. KAS NOTIEK AR PRECĒM, KAS TIEK PĀRDOTAS PĒC IZSTĀDĒM? (79. PANTS).....	22
4. IEDAĻA – IZCELSMES APLIECINĀJUMS (DOKUMENTĀRAS PRASĪBAS)	24

4.1. KAS IR "IZCELSMES APLIECINĀJUMS"?	24
4.2. KĀDI DOKUMENTI APLIECINA PREČU IZCELSMI EK VPR IETVAROS?	24
4.3. KĀDAM MĒRĶIM ŠIE DOKUMENTI TIEK LIETOTI?	24
4.4. PREČU IZCELSMES APLIECINĀJUMA DERĪGUMA TERMIŅŠ?	25
5. IEDAĻA – SAŅĒMĒJVALSTU EKSPORTĒTĀJU ATBILDĪBA	26
5.1. KĀPĒC SAŅĒMĒJVALSTS EKSPORTĒTĀJAM IR SVARĪGI SAPRAST IZCELSMES NOTEIKUMUS?	26
5.2. KĀ NOSKAIDROT, VAI PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?	26
5.3. KĀDI IR PIERĀDĪJUMI PRECES ATBILSTĪBAI IZCELSMES NOTEIKUMIEM?	27
5.4. KUR VAR SAŅĒMT FORM A PREČU IZCELSMI APLIECINOŠO SERTIFIKĀTU?	28
5.5. KAS VAR AIZPILDĪT FORM A?	28
5.6. KĀ IR JĀAIZPILDA FORM A?	28
5.7. KUR UN KAD JĀIESNIEDZ FORM A APSTIPRINĀŠANAI?	30
5.8. VAI KOMPETENTĀ IESTĀDE VAR ATTEIKTIES IZDOT FORM A?	30
5.9. VAI FORM A VAR IZDOT RETROSPEKTĪVI PĒC PREČU EKSPORTA? (85. PANTS)	31
5.10. KĀDAS IR SEKAS, JA FORM A SERTIFIKĀTS TIEK NOZAUDĒTS, NOZAGTS VAI IZNĪCINĀTS?: SERTIFIKĀTU DUBLIKĀTI (86. PANTS)	31
5.11. KAS IR AIZVIETOJOŠAIS FORM A IZCELSMES SERTIFIKĀTS? (87. PANTS)	32
5.12. VAI PASTĀV KĀDI ĪPAŠI NOSACĪJUMI PREČU SŪTĪJUMIEM, KURIEM IR ZEMA VĒRTĪBA?	32
6. IEDAĻA – EKSPORTĒTĀJU SAISTĪBAS EIROPAS KOPIENĀ	34
6.1. KĀPĒC EK EKSPORTĒTĀJAM BŪTU JĀLASA ŠĪ IEDAĻA?	34
6.2. KĀDI IZCELSMES NOTEIKUMI JĀPIEMĒROTI PRECĒM, KAS TIEK EKSPORTĒTAS NO EK?	34
6.3. KĀDI DOKUMENTI IR NEPIECIEŠAMI, LAI APLIECINĀTU, KA PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?	35
6.4. KĀDI IZCELSMI APLIECINOŠIE DOKUMENTI IR JĀSŪTA UZ VPR VALSTI, LAI APLIECINĀTU, KA PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?	35
6.5. KUR UN KAD IR JĀAPSTIPRINA EUR.1?	35
6.6. KAS VĒL BŪTU JĀZINA PAR EUR.1 UN RĒĶINDEKLARĀCIJĀM?	35
7. IEDAĻA – IMPORTĒTĀJU SAISTĪBAS EIROPAS KOPIENĀ	36
7.1. KĀPĒC EK IMPORTĒTĀJAM BŪTU JĀLASA ŠĪ IEDAĻA?	36

7.2. KĀ VAR PĀRBAUDĪT, VAI IMPORTĒTĀS PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?.....	36
7.3. VAI IESPĒJAMS IZTEIKT PRASĪBU RETROSPEKTĪVI?	37
8. IEDAĻA – SAŅĒMĒJVALSTU KOMPETENTO IESTĀŽU SAISTĪBAS.....	38
8.1. KĀ DARBOJAS ADMINISTRATĪVĀ SADARBĪBA?	38
8.2. KAS IR SAŅĒMEJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAS GALVENAIS PIENĀKUMS?	39
8.3. KAS SAŅĒMĒJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAI IR JĀDARA PIRMS FORM A IZDOŠANAS?	39
8.4. KAS SAŅĒMĒJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAI IR JĀDARA PĒC FORM A IZSNIEGŠANAS?	39
8.5. KĀ SAŅĒMĒJVALSTS IESTĀDĒM IR JĀRĪKOJAS, JA EK PIEPRASA VEIKT IZCELSMI APLIECINOŠO DOKUMENTU PĀRBAUDI?.....	39
8.6. KĀDAS IR SEKAS, JA NEIZDODAS NODROŠINĀT ATBILSTOŠU ADMINISTRATĪVO SADARBĪBU?..	40
PIELIKUMS – SAŅĒMĒJVALSTU UN TERITORIJU SARAKSTS	41

EIROPAS KOPIENAS VISPĀRĒJĀ PRIEKŠROCĪBU REŽĪMA (VPR) IZCELSMES NOTEIKUMI - ĪSS PĀRSKATS

Kas ir Eiropas Kopienas (EK) VPR?

EK Vispārējais priekšrocību režīms ir muitas tarifu atvieglojumu sistēma, ko Kopiena vienpusēji piešķir ražojumiem no attīstības valstīm. Nodevas ir samazinātas vai vispār atceltas. Mazattīstītajām valstīm muitas nodevas ir atceltas faktiski visām to eksporta precēm.

Kas ir izcelsmes noteikumi?

Tie ir līdzekļi, ar kuru palīdzību mēs konstatējam preču izcelsmes vietu, t.i., nevis, no kurienes tās ir nosūtītas, bet gan, kur tās ir izgatavotas vai ražotas.

Kāpēc EK VPR ir nepieciešami izcelsmes noteikumi?

Lai nodrošinātu, ka muitas atvieglojumi tiek attiecināti vienīgi uz tām valstīm, kurām VPR ir paredzēts.

Kādā veidā tie darbojas?

Par dažiem ražojumiem ir skaidrs, ka tiem ir noteiktas valsts izcelsme, piemēram, tāpēc, ka tie ir audzēti no vietējām sēklām. Tās tiek dēvētas par “pilnībā iegūtām” precēm. Taču mūsdienu pasaulē arvien vairāk preču netiek ražotas vienā vienīgā valstī. Ir dots saraksts, kurā ir uzskaitītas darbības, kas VPR saņēmējvalstī ir jāizpilda attiecībā uz importētām precēm, lai iegūtajiem ražojumiem piešķirtu izcelsmes statusu. Pastāv trīs veidu kritēriji – Harmonizētās sistēmas (HS) tarifu pozīcijas maiņa, procentuālā vērtība un specifiskais process, bet nekad nevar iegūt izcelsmi ar dažu minimālu darbību palīdzību.

Vai pastāv atvieglojumi?

Jā:

- ja Kopienas (vai Norvēģijas vai Šveices) izcelsmes preces tiek izmantotas ražošanā, tad produkti var tikt uzskatīti par VPR saņēmējvalsts izcelsmes produktiem, nodrošinot, ka tiek veikts vairāk kā minimālo apstrādes operāciju apjoms – tā ir “diagonālā kumulācija” (“*bilateral cumulation*”);

- noteikumi paredz vairākas reģionālās grupas, kur preces, kuru izcelsme ir vienā grupas valstī un kuras tālāk tiek apstrādātas citā šīs grupas valstī, var tikt uzskatītas par šīs valsts izcelsmes produktiem – tā ir “reģionālā kumulācija”.

- Mazattīstītās valstis var pieprasīt īslaicīgas atkāpes no EK VPR izcelsmes noteikumiem, lai ļautu attīstīties to rūpniecībai.

Kāds apliecinājums ir nepieciešams?

Parasti tiek prasīts apzīmogots saņēmējvalsts kompetentas iestādes izdots FORM A izcelsmes sertifikāts. Atsevišķos gadījumos var tikt lietota t.s. "rēķindeklarācija". "Diagonālās kumulācijas" nolūkos Kopienas (vai Norvēģijas vai Šveices) izcelsmes piegādātajām precēm tiek lietoti EUR 1 kustības sertifikāti.

Kā tiek novērsti krāpšanas gadījumi?

Muitas tarifu atvieglojumus nevar piešķirt, līdz saņēmējvalsts nav izveidojusi atbilstošu administratīvās sadarbības sistēmu, kas Kopienas varas iestādēm ļauj pieprasīt veikt pēc-eksporta kontroles.

Kur es varu atrast izcelsmes noteikumus?

Tie ir noteikti Komisijas regulas Nr. 2454/93 (Kopienas muitas kodeksa piemērošanas noteikumi) 66. – 97. pantā 14. - 18. un 21. pielikumā, ar labojumiem regulās (EK) Nr. 12/97, 1602/2000 un 881/2003.

I DAĻA

1. IEDAĻA – VISPĀRĪGI

1.1. ŠAJĀ ROKASGRĀMATĀ LIETOTIE TERMINI

Pants (i):	Norāde uz regulas (EEK) Nr. 2454/93 pantiem.
Pielikums:	Pielikums regulai (EEK) Nr. 2454/93.
Saņēmējvalstis:	Valstis, kurām ir tiesības saņemt muitas atvieglojumus saskaņā ar EK VPR shēmu (uzskaitītas VPR regulā - skat. Rokasgrāmatas <u>pielikumu</u>).
Kompetentas iestādes:	Saņēmējvalstīs - valdības iestādes, kas ir kompetentas izdot un pārbaudīt izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar EK VPR; Eiropas Kopienā tās ir dalībvalstu nacionālās muitas administrācijas.
EK:	Eiropas Kopiena, kuras sastāvā ir 27 dalībvalstis: Austrija, Beļģija, Bulgārija, Kipra, Čehija, Dānija, Igaunija, Somija, Francija, Vācija, Grieķija, Ungārija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Latvija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Spānija, Zviedrija, Lielbritānija.
EK VPR:	Eiropas Kopienas Vispārējais priekšrocību režīms vai Vispārējā priekšrocību režīma shēma, kas ir izklāstīta VPR regulā - Padomes Regula (EK) Nr.980/2005, spēkā līdz 31.12.2008.
EK VPR IN:	Regulas, kas attiecas uz EK VPR shēmas izcelsmes noteikumiem. Tā ir Komisijas regula (EEK) Nr. 2454/93, kas grozīta ar Komisijas regulām (EK) Nr. 12/97, 1602/2000 un 881/2003.
FORM A:	FORM A izcelsmes sertifikāts.
VPR:	Vispārējais priekšrocību režīms.
Harmonizētā sistēma vai HS:	Saskaņots preču apraksts un kodēšanas sistēma.
Materiāli:	Izejvielas, kas tiek lietotas, lai ražotu produktu.
Produkts:	Galaprodukts, kas ir izgatavots no “materiāliem”.
Izcelsmes apliecinājums:	FORM A izcelsmes sertifikāts, rēķindeklarācija, EUR1 kustības sertifikāts.

1.2. PAR KO IR ŠĪ ROKASGRĀMATA?

Šīs rokasgrāmatas mērķis ir palīdzēt saprast un piemērot pašreiz spēkā esošos izcelsmes noteikumus EK VPR ietvaros. Lai gan rokasgrāmata galvenokārt ir paredzēta eksportētājiem VPR saņēmējvalstīs un importētājiem Eiropas Kopienā, tā ir noderīga arī VPR saņēmējvalstu amatpersonām, kuras piedalās izcelsmes apliecinājuma izdošanā un/vai pārbaudīšanā, kā arī visiem pārējiem, kuri meklē informāciju par šo tēmu.

EK VPR saņēmējvalstu saraksts ir dots VPR regulā (skat. rokasgrāmatas pielikumu), un izcelsmes noteikumu juridiskais teksts ir dots Komisijas regulas (EEK) Nr. 2454/93 66. – 97. pantā un 14. -18. un 21. pielikumā.

Brīdinājums: Ņemot vērā, ka dažas valstis var neatbilst nosacījumiem, lai pašreiz saņemtu priekšrocības no EK VPR, saņēmējvalstu saraksts drīzāk ir jāuzskata par **potenciālo** saņēmējvalstu sarakstu. Piemēram, Mjanma uz laiku no tā ir izslēgta. Citas valstis var vēl neatbilst administratīvajām sadarbības prasībām, kas ir izklāstītas 93. pantā (skat. 8. iedaļu zemāk), kas ir priekšnoteikums, lai precēm tiktu piešķirti muitas tarifu atvieglojumi. Šābu gadījumā jūsu valsts kompetentās iestādes sniegs jums ieteikumus.

1.3. EK VPR UN TĀ MĒRĶI

VPR nodrošina atvieglotu nodokļu režīmu (samazinātas ievad muitas nodevas likmes vai pat pilnīgu atbrīvošanu no muitas nodevām) VPR saņēmējvalstu izcelsmes precēm. Šis princips tika apstiprināts Apvienoto Nāciju konferencē par tirdzniecību un attīstību (UNCTAD), un tā ir iespēja, ko dažas attīstītās valstis (“donorvalstis”) dod attīstības valstīm (“saņēmējvalstīm”). Saskaņā ar t.s. “Visu, izņemot ieročus” iniciatīvu, kas tika uzsākta 2001. gadā, EK VPR paredz mazattīstītajām valstīm no nodokļiem un kvotām brīvu pieeju gandrīz visām tās eksportprecēm. Šī sistēma saņēmējvalstīm ir **dāvāta** un tā nav apspriežama; atvieglotais režīms nav abpusējs.

Lai iegūtu papildu informāciju, skat. Tirdzniecības ģenerāldirektorāta VPR lappuses.

Šī rokasgrāmata aplūko **vienīgi EK VPR** izcelsmes noteikumus. VPR shēmas, ko piedāvā dažādas donorvalstis, būtiski atšķiras gan attiecībā uz iekļauto preču sarakstu, gan lietotajiem izcelsmes noteikšanas kritērijiem. Tāpēc vajadzētu atcerēties, ka preces, kas atbilst VPR noteikumiem ASV, var neatbilst EK VPR noteikumiem.

1.4. VAI EK VPR APTVER VISAS PREČU GRUPAS?

EK VPR neietilpst visi produkti. Gandrīz visi HS 25. - 97. nodaļā minētie produkti, ko, ievadot EK, apliek ar muitas nodevu (izejvielas parasti ir atbrīvotas no muitas nodevas), ir ietverti, turpretī lauksaimniecības produktu (HS 1.-24.nodaļa) uzskaitījums ir ierobežots. Jāatzīmē, ka visām saņēmējvalstīm nav viens atbilstošo produktu saraksts.

VPR regulā ir uzskaitītas saņēmējvalstis (skat. Rokasgrāmatas pielikumu), kā arī sniegta cita informācija, ieskaitot visus produktu sektorus, kas ir slēgti atsevišķām valstīm. II pielikumā (sk. aktuālo versiju - 2007.gada 1.jūnija Regulu (EK)

Nr.606/2007) ir uzrādīts iesaistīto produktu saraksts. Informāciju par specifiskiem ražojumiem (gan par pārklājumu, gan par nodevu likmēm) var iegūt arī EK delegācijās, kas atrodas lielākajā daļā saņēmējvalstu, un/vai kompetentajās iestādēs. To var atrast arī Komisijas muitas datu bāzē pēc šādas adreses:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/cgi-bin/tarchap?Lang=LV

1.5. KĀDI IR PRIEKŠNOTEIKUMI, LAI GŪTU PRIEKŠROCĪBAS NO VPR?

Lai gūtu priekšrocības no EK VPR, importējot ražojumus EK, ir jāizpilda trīs nosacījumi:

- saskaņā ar EK VPR IN precei ir jābūt ar VPR saņēmējvalsts **izcelsmi** (skat. 2. iedaļu);
- preces ir jātransportē **tieši** no saņēmējvalsts uz EK (skat. 3. iedaļu); un
- ir jāiesniedz **derīgs izcelsmes apliecinājums** (FORM A izcelsmes sertifikāts, ko ir izsniegusi kompetenta saņēmējvalsts iestāde, vai rēķindeklarācija) (skat. 4. iedaļu).

Ir jānorāda, ka izcelsmes apliecinājums nevar tikt izdots, ja tam nav tiesiska pamata (ir jābūt piemērojamai preferencei) eksporta brīdī. Turklāt preferencei ir jābūt arī deklarācijas laišanai brīvā apgrozījumā noformēšanas brīdī: ja laika posmā starp eksportu un deklarācijas laišanai brīvā apgrozījumā noformēšanu precei tiek atcelta preference, tad priekšrocības nevar piemērot, kaut arī eksporta brīdī ir izdots derīgs izcelsmes apliecinājums.

Ņemot vērā, ka EK ir muitas savienība, tirdzniecības sakaros starp EK dalībvalstīm nepastāv muitas nodevas un formalitātes, un importam Eiropas Kopienā tiek piemēroti kopēji muitas tarifi. Tāpēc EK tiek uzskatīta par vienotu teritoriju. Līdz ar to, ja formalitātes ir nokārtotas un nodevas ir samaksātas vai saņemti muitas atvieglojumi vienā no dalībvalstīm, tiek uzskatīts, ka Kopienas robežās prece atrodas “brīvā aprītē” un tās var pārvietot no vienas dalībvalsts uz citu.

2. IEDAĻA – IZCELSME

2.1. IZCELSME: KĀPĒC UN KĀ?

Tirdzniecības politikas pasākumu īstenošana nereti prasa atšķirīgu attieksmi pret precēm, kas ir nākušas no dažādām valstīm. Piemēri šādiem tirdzniecības politikas pasākumiem ir atvieglotu nodevu likmju piemērošana, antidempinga nodevas, importa licencēšanas prasības, kvotas, embargo utt..

Ja šādas procedūras būtu atkarīgas vienīgi no valsts, no kurienes preces tiek sūtītas, drīz vien atklātos, ka ražojumi no visas pasaules ceļo caur valsti, kurā ir pats labvēlīgākais režīms (vai tāds, kas uzliek vismazāk ierobežojumu). Tāpēc ir nepieciešams kaut kas vairāk, lai panāktu, ka šie tirdzniecības politikas pasākumi darbojas, proti, sasaistīt šos pasākumus ar ražojuma ekonomisko piederību.

Lai noteiktu ekonomisko piederību – izcelsmes valsti, tiek piemēroti noteikti kritēriji – izcelsmes noteikumi. Šeit rodas sarežģījumi tāpēc, ka nepastāv vispārējas izcelsmes noteikumu normas, kas būtu piemērojamas visā pasaulē visos iespējamajos gadījumos. Valstīm ir pašām savi izcelsmes noteikumi, kas vairumā gadījumu savā būtībā atšķiras atkarībā no to nolūka. Pat VPR nolūkiem dažādas donorvalstis piemēro dažādus izcelsmes noteikumus. Tāpēc, ja ražojums atbilst izcelsmes noteikumiem, piemēram, ASV VPR shēmas ietvaros, nav garantiju, ka tas atbildīs arī izcelsmes noteikumiem, kas ir izklāstīti EK VPR shēmā, un otrādi. Izcelsmes kritēriji, kas tiek lietoti donorvalstu piedāvātajās VPR shēmās, nereti atšķiras pašos pamatos. Tāpēc, ja preces tiek eksportētas uz/importētas EK saskaņā ar EK VPR shēmu, vienīgie izcelsmes kritēriji, kas ir jāņem vērā, ir atbilstošajos Eiropas Kopienas tiesību aktos izklāstītie kritēriji. Tomēr Eiropas Kopienai, Norvēģijai (NO) un Šveicei (CH) ir vieni un tie paši VPR IN, kas dod iespēju noteiktos aspektos veidot saikni starp dažādām shēmām, kā tas ir izskaidrots zemāk, un kas tiek īstenots, apmainoties ar vēstulēm.

Izcelsmes noteikumu piemērošana paredz atbildi uz šādu jautājumu: vai produktam ir attiecīgās VPR saņēmējvalsts izcelsme? Pozitīva atbilde nozīmē, ka, importējot ražojumu EK, tas atbilst atvieglota tarifu režīma nosacījumiem.

EK VPR IN piemērošanas nolūkos katra VPR saņēmējvalsts parasti tiek uzskatīta par atsevišķu teritoriju, bet dažos gadījumos tās var strādāt kopīgi, izmantojot “reģionālo kumulāciju” (skat. 2.7. paragrāfu). Tās var arī strādāt kopīgi ar EK (kas veido vienotu teritoriju) dalībvalstīm vai Norvēģiju vai Šveici diagonālās kumulācijas ietvaros.

2.2. EK VPR IZCELSMES NOTEIKUMU PAMATSTRUKTŪRA

Produktiem ir noteiktas saņēmējvalsts izcelsme, ja tie ir:

- pilnībā iegūti šajā valstī vai
- pietiekoši apstrādāti vai pārstrādāti.

Kā tas ir izskaidrots tālāk 2.7. paragrāfā, tie paši izcelsmes noteikumi tiek piemēroti, lai noteiktu, vai produktam ir EK (vai NO vai CH) izcelsme gadījumos, kad tiek izmantota diagonālā kumulācija.

2.3. KAS IR “PILNĪBĀ IEGŪTIE PRODUKTI”? (68. PANTS)

Vispārējā nozīmē produkti ir pilnībā iegūti atsevišķā saņēmējvalstī (vai EK,

kumulācijas gadījumā), ja vienīgi šī valsts ir bijusi iesaistīta to ražošanā. Pat neliels pielikums vai ieguldījums no jebkuras citas valsts puses diskvalificē ražojumu no kategorijas “pilnībā iegūts”.

Tāpēc šo jēdzienu pamatā attiecina uz lietām, kas ir sastopamas dabā, un precēm, kas ir pilnībā no tām ražotas. Saraksts ar precēm, kas ir uzskatāmas par “pilnībā iegūtām” saņēmējvalstī vai Kopienā, ir dots 68. pantā:

- a) minerālprodukti, kas ir iegūti no tās zemes vai jūras dibena;
- b) tajā novāktie dārzeņu produkti;
- c) tajā dzimušie un audzētie dzīvnie dzīvnieki;
- d) produkti, kas iegūti no tajā audzētajiem dzīvajiem dzīvniekiem;
- e) produkti, kas tajā ir iegūti no medībām vai makšķerēšanas;
- f) jūras zvejas produkti un citi jūras produkti, kurus ārpus valsts teritoriālajiem ūdeņiem ir ieguvuši tās kuģi;
- g) produkti, kuri ir saražoti uz šīs valsts zivju pārstrādes kuģiem vienīgi no (f) apakšpunktā minētajiem produktiem;
- h) tajā savāktie lietotie priekšmeti, kas ir derīgi vienīgi izejvielu iegūšanai;
- i) atkritumi un atlikumi no tajā veiktajām ražošanas operācijām;
- j) produkti, kas iegūti no jūras dibena vai zemes dziļēm ārpus valsts teritoriālajiem ūdeņiem, bet kur tai ir ekskluzīvas izmantošanas tiesības;
- k) preces, kas ir ražotas vienīgi no (a) līdz (j) apakšpunktos minētajiem produktiem.

Lielākā saraksta daļa ir saprotama, izņemot (f) un (g) apakšpunktos minētos zvejas produktus, par kuriem ir nepieciešams plašāks izskaidrojums.

Jūras zvejas produkti un citi jūras produkti

“Teritoriālie ūdeņi” šo izcelsmes noteikumu kontekstā ir stingri ierobežotā 12 jūdžu zona, kā to nosaka ANO Starptautiskie jūras tiesību akti (1982. gada *Montego Bay* konvencija). Ekskluzīvas ekonomiskās zonas eksistence ar plašāku pārklājumu (robeža līdz 200 jūdzēm) šajā gadījumā nav saistoša.

Zivis, kas ir nozvejotas ārpus 12 jūdžu zonas (“starptautiskos ūdeņos”), var tikt uzskatītas par pilnībā iegūtām, ja tās ir nozvejotas ar kuģiem, kuri atbilst definīcijai (“tās kuģi”). Zivis, kas ir nozvejotas iekšzemē vai teritoriālajos ūdeņos, vienmēr tiek uzskatītas par pilnībā iegūtām.

“Kuģu” definīcija (izklāstīta 68(2). pantā) sastāv no vairākiem kumulatīviem kritērijiem, līdz ar to *visiem* uzskaitītajiem kritērijiem ir jābūt izpildītiem.

Starptautiskos ūdeņos nozvejojās zivis var uzskatīt par attiecīgās saņēmējvalsts (vai EK) izcelsmes zivīm, ja:

- izmantotais kuģis ir reģistrēts/pierakstīts saņēmējvalstī un kuģo zem tās karoga (vai EK dalībvalsts), un
- kapteinis un virsnieki ir šās valsts (vai EK dalībvalsts) pilsoņi, un
- vismaz 75% komandas locekļu ir šīs valsts (vai EK dalībvalsts) pilsoņi, un
- ir izpildītas vairākas specifiskas prasības, kas attiecas uz kuģu īpašumtiesībām.

2.4. KAS IR “PIETIEKOŠI APSTRĀDĀTI VAI PĀRSTRĀDĀTI” PRODUKTI? (69. pants)

Praksē, neņemot vērā dabiskos un ar tiem saistītos produktus, situācijas, kad tikai viena valsts ir iesaistīta kāda produkta ražošanā, gadās samērā reti. Ražošanas procesu globalizācijas rezultātā daudzi ražojumi tiek izgatavoti no detaļām, izejvielām, kas nāk no visas pasaules.

Šādi produkti, protams, nav pilnībā iegūti (kā tas ir izskaidrots 2.3. paragrāfā), bet tomēr tie var iegūt izcelsmes statusu. Priekšnoteikums tam: nenoteiktas izcelsmes materiāli (praksē tie ir materiāli, kas ir importēti saņēmējvalstī) ir “pietiekoši jāapstrādā vai jāpārstrādā”. Ir jāuzsver, ka **vienīgi nenoteiktas izcelsmes materiāli** ir jāapstrādā vai jāpārstrādā pietiekošā apjomā. Ja citiem izmantotajiem materiāliem pašiem par sevi jau ir izcelsme (tāpēc, ka tie ir pilnībā iegūti, vai arī tāpēc, ka tie ir pietiekoši apstrādāti vai pārstrādāti), tiem nav jāatbilst minētajiem nosacījumiem.

No attiecīgā produkta ir atkarīgs, kas katrā gadījumā tiek uzskatīts par pietiekošu apstrādi vai pārstrādi. Produkta saraksts, uz kuriem attiecas nosacījumi, ir dots 15. pielikumā. Saraksta lietošanas instrukcijas ir dotas 14. pielikumā.

2.5. NEPIECIEŠAMĀS APSTRĀDES VAI PĀRSTRĀDES PASĀKUMU, KAS IR JĀVEIC AR NENOTEIKTAS IZCELSMES MATERIĀLIEM, LAI RAŽOŠANAS GALAPRODUKTS VARĒTU IEGŪT IZCELSMES STATUSU, SARAKSTS (15. PIELIKUMS)

Lai varētu piemērot izcelsmes kritērijus, ir jāsaprot šā saraksta struktūra.

Saraksts sastāv no 4 ailēm:

- 1. ailē ir dota HS pozīcija,
- 2. ailē ir dots minētās HS pozīcijas preču apraksts,
- 3. un 4. ailē ir atrodami piemērojami kritēriji.

Ja attiecīgajam ražojumam kritēriji ir atrodami kā 3.ailē, tā arī 4.ailē, eksportētāja ziņā paliek izvēle starp šīm abām ailēm – viņš var izmantot jebkuru no tām. Ir jāatceras, ka 3. un 4. ailē uzrādītie kritēriji attiecas vienīgi uz nenoteiktas izcelsmes materiāliem!

Lai varētu izmantot šo sarakstu, ir jānoskaidro attiecīgo produktu klasifikācija atbilstoši Harmonizētās sistēmas nomenklatūrai (4 zīmju līmenī). Ir jāzina arī nenoteiktas izcelsmes materiālu, kas tiek lietoti galaproduktu ražošanai, HS klasifikācija. Ņemot vērā to, ka kritēriji produktiem atšķiras, ir svarīgi lietot pareizu HS klasifikāciju. Nepieciešamības gadījumā nacionālās muitas administrācijas varēs jums palīdzēt noteikt HS klasifikāciju.

Pārsvarā sarakstā ir lietota viena no trīs metodēm vai šo metožu salikums, lai noteiktu, kāds apstrādes vai pārstrādes apjoms var tikt uzskaitīts par “pietiekošu” katrā gadījumā:

a) **Preču pozīcijas maiņas kritērijs** (pazīstams arī kā tarifu pozīcijas maiņa vai tarifu lēcieni kritērijs). Tas nozīmē, ka produkts tiek atzīts par pietiekoši apstrādātu vai pārstrādātu, kad iegūtais produkts tiek klasificēts Harmonizētās sistēmas nomenklatūras 4 zīmju pozīcijā, kas atšķiras no tās pozīcijas, kurā tiek klasificēti visi ražošanā izmantojamie nenoteiktas izcelsmes materiāli.

Kā piemēru var minēt salmu grozu ražošanu, kas ir klasificēti HS pozīcijā 4602. Saraksts visai 46. grupai uzrāda kritēriju “ražošana no jebkuras pozīcijas

materiāliem, izņemot izstrādājuma pozīciju”. Ņemot vērā, ka grozi tiek klasificēti 4602. pozīcijā, bet importētie salmu materiāli tiek klasificēti 1401. pozīcijā, izcelsmes kritēriji ir pilnībā izpildīti.

b) **vērtības vai ad valorem kritērijs**, kur izmantojamo nenoteiktas izcelsmes materiālu vērtība procentuāli nevar pārsniegt ražojuma rūpnīcas cenu (*ex-works* cenu). (jēdzienu “rūpnīcas cena” un “vērtība” definīcijas ir dotas 66. pantā).

Kā piemēru var minēt HS pozīcijas 6601 lietussargu ražošanu, kur 3.aile sarakstā ir lasāma: “ražošana, kur visu izmantoto materiālu vērtība nepārsniedz 50% no ražojuma rūpnīcas cenas”. Šeit ir jāsalīdzina ražojuma rūpnīcas cena un visu nenoteiktas izcelsmes materiālu vērtība.

c) **specifiskie procesu kritēriji**, kad ražošanas procesos ir jāveic noteiktas operācijas vai posmi ar visiem nenoteiktas izcelsmes materiāliem, kas tiek izmantoti.

Daudzus šāda veida izcelsmes kritēriju piemērus var atrast tekstilrūpniecības sfērā, piemēram, HS 62.grupas apģērbu auduma faktūrām, kur 3.aile sarakstā ir lasāma: “ražošana no dzijas”. Piemēram, apģērbu ražošanai, kas sākas no nenoteiktas izcelsmes dzijas, tiek piešķirta izcelsme. Tas nozīmē, ka saņēmējvalstī ir jāveic aušana un visas sekojošās ražošanas pakāpes. Šāda veida procesu kritēriji nozīmē, ka sākums no agrīnākas ražošanas pakāpes (piemēram, ķīmisko materiālu vai dabisko šķiedru) arī piešķir izcelsmes statusu, bet sākums no vēlīnākas pakāpes (piemēram, aušanas) - nē.

IEVĒRĪBAI: Kā tas ir izskaidrots 2.6. paragrāfā, daži apstrādes un pārstrādes veidi vienmēr tiek uzskaitīti par nepietiekošiem, pat ja ir izpildīti saraksta kritēriji.

Dažos gadījumos šeit ir arī pieļaujams “pielaišanas likums”, kad ne visiem nenoteiktas izcelsmes materiāliem jāatbilst sarakstā uzskaitītajiem pamatnoteikumiem – skat. 2.9. paragrāfu zemāk.

2.6. KAS IR “NEPIETIEKOŠA APSTRĀDE VAI PĀRSTRĀDE” UN KOTAS NOZĪMĒ? (70. pants)

70.pantā ir dots saraksts ar operācijām, kuras pašas par sevi vai savienojumā viena ar otru (izņemot kombinācijas, kur ir iekļauta lopu kaušana) vienmēr tiek uzskaitītas par nepietiekošām, lai piešķirtu izcelsmi. Šis saraksts ir piemērojams **vienīgi situācijām, kur nav veiktas citas operācijas**. Tam ir divkārtīga nozīme: pirmkārt “normālā” izcelsmes noteikumu saraksta ietvaros (t.i., tie, kuri ir izklāstīti 15. pielikumā), un otrkārt, kumulācijas ietvaros (skat. 2.7. paragrāfu). Mērķis tomēr paliek tas pats – gadījumos, kad ir veikta minimāla apstrāde, izcelsmes statuss netiek piešķirts.

Attiecībā uz noteikumu sarakstu ir jāatzīmē, ka ir iespējami gadījumi, kad pat, ja sarakstā dotie pietiekošas apstrādes un pārstrādes kritēriji ir izpildīti, reāli veiktās apstrādes apjoms vēl arvien var būt minimāls. Šādos gadījumos produktam netiek piešķirts izcelsmes statuss. Būtībā pirms pietiekošas apstrādes vai pārstrādes saraksta vispirms ir jāievēro nepietiekošas apstrādes vai pārstrādes sarakstā noteiktais!

Ir arī jāsaprot: ja operācija nav uzskaitīta kā “nepietiekoša”, tas vēl automātiski nenozīmē, ka tā ir “pietiekoša”, lai produktam piešķirtu izcelsmes statusu. Pastāv “pelēkā” zona, kur operācijas ir uzskatāmas vairāk nekā nepietiekošas, bet tajā

pašā laikā saskaņā ar specifisko nosacījumu sarakstu tās patiesībā nav pietiekošas. Ir jāaplūko pietiekošas apstrādes un pārstrādes saraksts, kurā ir minēti specifiskie kritēriji, lai uzzinātu, kādi nosacījumi ir jāpilda.

Attiecībā uz kumulāciju (divpusēju vai reģionālu), kur netiek piemērots noteikumu saraksts, veiktajai pārstrādei vai apstrādei (reģionālās kumulācijas gadījumā - kopā ar pievienotās vērtības kritēriju) vienkārši ir jābūt vairāk nekā nepietiekošai. Tas nozīmē, ka operācijas, kuras noteikumu saraksta ietvaros atrodas “pelēkajā” zonā, ir pieņemamas kumulācijas kontekstā.

Nepietiekošo (vai minimālo) operāciju saraksts:

(a) operācijas, kas nodrošina produktu saglabāšanos labā stāvoklī transportēšanas un uzglabāšanas laikā;

(b) iesaiņojumu sadalīšana un komplektēšana;

(c) mazgāšana, tīrīšana; atbrīvošana no putekļiem, oksīdiem, eļļām, krāsas vai citiem pārklājumiem;

(d) tekstilizstrādājumu gludināšana vai presēšana;

(e) vienkāršas krāsošanas un pulēšanas operācijas;

(f) labības un rīsu lobīšana, daļēja vai pilnīga slīpēšana, pulēšana un glazēšana;

(g) cukura krāsošana vai cukura graudu veidošana; daļēja vai pilnīga cukura malšana;

(h) augļu, riekstu un dārzeņu mizošana, kauliņu izņemšana un lobīšana vai čaumalu noņemšana;

(i) asināšana, vienkārša slīpēšana vai vienkārša griešana;

(j) filtrēšana, sijāšana, kārtošana, klasificēšana, šķirošana, saskaņošana (ieskaitot priekšmetu komplektu veidošanu);

(k) vienkārša iepildīšana pudelēs, kannās, flakonos, maisos, kārbās, piestiprināšana pie pamatnes vai dēļiņiem un citas vienkāršas iesaiņošanas operācijas;

(l) uzrakstu, etiķešu, emblēmu un tamlīdzīgu atpazīšanas zīmju piestiprināšana izstrādājumiem vai to iepakojumiem;

(m) vienkārša viena vai dažādu veidu produktu sajaukšana, kur viens vai vairāki maisījuma elementi neatbilst šajā iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem, lai tos varētu uzskatīt par saņēmējvalsts vai Kopienas izcelsmes produktiem;

(n) vienkārša priekšmetu detaļu montāža, lai izveidotu pabeigtu priekšmetu, vai izstrādājuma izjaukšana detaļās;

(o) divu vai vairāku no (a) līdz (n) apakšpunktos minēto operāciju kombinēšana;

(p) dzīvnieku kaušana.

Piemēri:

- *Ražojums ir gatavots vienkāršas montāžas ceļā, izmantojot vienīgi izcelsmes detaļas:* galaprodukts ir izcelsmes produkts, jo “minimālās” apstrādes vai pārstrādes saraksts **netiek** piemērots izcelsmes materiāliem neatkarīgi no tā, vai tie ir pilnībā iegūti, vai pietiekoši apstrādāti vai pārstrādāti.
- Ražojums ir gatavots, izmantojot vienīgi nenoteiktas izcelsmes detaļas. Ražojums **neiegūst** izcelsmes statusu, jo tiek piemērots (f) apakšpunkts.
- *Ražojums tiek gatavots, montējot to no nenoteiktas izcelsmes detaļām, un pēc tam*

veicot pietiekošas apstrādes vai pārstrādes operācijas. Montāža šajā gadījumā ir nebūtiska, jo pēc tam tiek veiktas pietiekošas operācijas un izcelsmes statuss tāpēc tiek piešķirts.

- Ražojums tiek iegūts, izmantojot izcelsmes un nenoteiktas izcelsmes materiālu kombināciju, kad pēdējā veiktā operācija ir “nepietiekošas apstrādes vai pārstrādes” sarakstā. Tomēr pēc būtības ir izdarīts vairāk par nepietiekošu apstrādi vai pārstrādi, jo izmantotie izcelsmes materiāli ir ieguvuši izcelsmes statusu, pirms tika veikta pēdējā operācija. Tāpēc šajā gadījumā netiek piemēroti minimālās apstrādes noteikumi. Ir jānoskaidro, vai izmantotajiem nenoteiktas izcelsmes materiāliem tiek veikta pietiekošas apstrādes un pārstrādes sarakstā minētā apstrāde un pārstrāde. Piemēram, ja augļu sulu ražotājs saņēmējvalstī izmanto savā valstī pilnībā iegūtus augļus un cukuru, lai ražotu augļu sulas, un pēc tam tās iepilda importētās nenoteiktas izcelsmes pudelēs, viņam nav jābaidās, ka iepildīšana pudelēs varētu būt iemesls sulas izcelsmes statusa atcelšanai tikai tāpēc, ka iepildīšana pudelēs atrodas nepietiekošo operāciju sarakstā. Taču viņam ir jānoskaidro, vai ir atļauts izmantot importētas pudeles. HS 2009. saraksta 3. ailē izcelsmes kritēriji pudelēs iepildītai augļu sulai ir lasāmi šādi: „ražošana no jebkuras pozīcijas materiāliem, izņemot izstrādājuma pozīciju, ar nosacījumu, ka visu 17. nodaļā minēto izejvielu (cukura utt.) vērtība nepārsniedz 30% no ražojuma rūpnīcas cenas“. Tādējādi viņš var izmantot importētās pudeles, kas klasificētas HS 7010. pozīcijā.
- *Ražojums tiek iegūts vienkāršas nenoteiktas izcelsmes materiālu montāžas ceļā un pēc tam tiek krāsots, iesaiņots un marķēts. Šīs visas ir nepietiekošas operācijas, un, pat visas kopā ņemot, tās vēl arvien ir uzskatāmas par nepietiekamām, lai ražojumam piešķirtu izcelsmes statusu.*
- *Ražojums tiek iegūts, nokaujot nenoteiktas izcelsmes dzīvnieku, iegūtā gaļa pēc tam tiek iesaiņota, marķēta un atdesēta. Lai gan šī arī ir nepietiekošu operāciju kombinācija, to starpā ir dzīvnieku kaušana, un tāpēc tā ne obligāti ir nepietiekoša. Tomēr tas vēl automātiski nenozīmē, ka ir notikusi “pietiekoša” apstrāde un pārstrāde, lai ražojumam varētu piešķirt izcelsmes statusu. Ir vēl jāaplūko galvenajā sarakstā dotie specifiskie kritēriji, kas attiecas uz konkrēto ražojumu, lai noskaidrotu, vai ir izpildīti šeit izklāstītie nosacījumi. Šajā konkrētajā gadījumā galai **netiks** piešķirts izcelsmes statuss, jo saraksta specifiskie kritēriji paredz, ka kaujamiem dzīvniekiem ir jābūt izcelsmes dzīvniekiem.*

2.7. KO NOZĪMĒ ”IZCELSMES KUMULĀCIJA”?

Vispārēji visa apstrāde un pārstrāde ar mērķi iegūt izcelsmes statusu ir jāveic eksportējošajā VPR saņēmējvalstī. Tomēr šim principam ir divi izņēmumi:

Diagonālā kumulācija (67. (2) - (4) pants)

Saskaņā ar diagonālās kumulācijas principu, materiāli, *kuru izcelsme* EK VPR IN nozīmē *ir ES* un kuri tālāk tiek apstrādāti vai pārstrādāti saņēmējvalstī, tiek uzskatīti par saņēmējvalsts izcelsmes produktiem. Tomēr šeit veiktajai apstrādei vai pārstrādei ir jābūt vairāk kā ”nepietiekošai apstrādei vai pārstrādei”, kā tas ir paskaidrots 2.6. paragrāfā.

- Piemērs: kreklīm (HS pozīcija 6205), lai tie iegūtu VPR izcelsmes statusu saņēmējvalstī, piemērojamais kritērijs ir “ražošana no dzijas”, kas nozīmē, ka var tikt izmantota nenoteiktas izcelsmes dzija, taču visi tālākie ražošanas posmi (aušana, izgatavošana utt.) ir jāveic uz vietas. Tomēr, ja fabrika izmanto materiālus, kuru izcelsme ir EK, tad kumulācijas nosacījumi ļauj uzskatīt, ka tie ir ar saņēmējvalsts izcelsmi, jo 68.panta izpratnē tālākie ražošanas procesi pārsniedz nepietiekamas apstrādes vai pārstrādes operācijas. Skat. 4.2. paragrāfu zemāk, lai pārlicinātos par EK izcelsmi materiāliem, kas tiek lietoti diagonālai kumulācijai.

Tā pati koncepcija tiek piemērota materiāliem (citiem kā lauksaimniecības produkti vai ražojumiem, kas iegūti, piemērojot atkāpes no izcelsmes noteikumiem), kuru izcelsme ir Norvēģijā vai Šveicē. Ja ar šādiem materiāliem saņēmējvalstī ir veikta vairāk nekā minimāla apstrāde vai pārstrāde, tiek uzskaitīts, ka tiem ir saņēmējvalsts izcelsme un tos var eksportēt uz EK, Norvēģiju vai Šveici (skat. 67. (4) pantu). Jāatzīmē, ka pasākumi ir abpusēji, līdz ar to tie attiecas arī uz materiāliem ar Kopienas izcelsmi, kuriem saņēmējvalstī ir veikta vairāk kā minimāla apstrāde vai pārstrāde, un tad tie tiek eksportēti uz Norvēģiju vai Šveici.

Reģionālā kumulācija (72., 72.a un 72.b pants)

Šī sistēma darbojas starp valstīm vienas EK VPR atzītas reģionālas grupas ietvaros.

Reģionālās grupas (uzskaitītas 72. pantā):

- I grupa: Bruneja-Daresalama, Kambodža, Indonēzija, Laosa, Malaizija, Filipīnas, Singapūra, Taizeme, Vjetnama;
- II grupa: Bolīvija, Kolumbija, Kostarika, Ekvadora, Salvadora, Gvatemala, Honduras, Nikaragva, Panama, Peru, Venecuēla;
- III grupa: Bangladeša, Butāna, Indija, Maldivu salas, Nepāla, Pakistāna, Šrilanka.

Materiāli, kuru izcelsme ir vienā grupas valstī un kas tālāk tiek apstrādāti vai pārstrādāti citā šīs pašas grupas saņēmējvalstī, tiek uzskatīti par šīs valsts izcelsmes izstrādājumu, ar nosacījumu, ka:

- šeit pievienotā vērtība ir lielāka par augstāko izmantoto citas reģionālās grupas valsts izcelsmes materiālu muitas vērtību; un
- šeit veiktā apstrāde vai pārstrāde ir vairāk nekā “nepietiekoša apstrāde vai pārstrāde” (skat. 2.6. paragrāfu augstāk, bet ievērojiet, ka tekstilpreču gadījumā ir jāņem vērā arī to operāciju, kuras ir izslēgtas no reģionālās kumulācijas, saraksts, kas ir dots 16. pielikumā).

Gadījumos, kad šie abi nosacījumi nav izpildīti, tiek uzskatīts, ka precei ir tās reģionālās grupas valsts izcelsme, kurā ir augstākā izcelsmes produktu, kas nāk no reģionālajā grupā ietilpstošām valstīm, muitas vērtība.

Tādējādi preču izcelsmei nav obligāti jābūt no tās grupas valsts, kura tās eksportē uz EK. Šādos gadījumos ir rūpīgi jācenšas noskaidrot, vai kādai citai šā reģiona grupas valstij nav piemēroti ierobežojumi uz šīm precēm saskaņā ar EK VPR, ņemot vērā, ka muitas atvieglojumi var tikt atcelti valstīm vai specifiskiem sektoriem, kad tās sasniedz noteiktu attīstības pakāpi – “izslēgšana”, kas tiek dēvēta par ”gradāciju”.

Tomēr pat, ja vienai grupas valstij nākas sastapties ar izslēgšanu vai gradāciju, Kopienas VPR regulas 5.(3) pants paredz, ka tiek turpināts piemērot reģionālo

kumulāciju citu grupas valstu labā arī tad, ja ražojumos ietilpst preces, kuru izcelsme ir no attiecīgās valsts.

Piemērs: Singapūra no I grupas – Singapūras izcelsmes ražojumiem netiek piemērota preference, taču Indonēzijas izcelsmes ražojumi, kuru sastāvā ir Singapūras izcelsmes preces, iegūs muitas atlaides pat, ja tie tiks eksportēti no Singapūras.

Mjanmas (bijušās Birmas) situācija ir pavisam atšķirīga. Ar Padomes regulas (EK) Nr. 552/97 lēmumu EK VPR privilēģijas tai uz laiku tika atceltas, un valstij vispār nav tiesību I grupas ietvaros piedalīties reģionālajā kumulācijā.

Piemērs: krekla (HS pozīcija 6205), kas ir ražots valstī B no auduma, kura izcelsme ir valstī A (kas ir tās pašas reģionālās grupas dalībnieks), būs valsts B izcelsme, ja auduma vērtība ir mazāka par 50% no krekla vērtības. Pretējā gadījumā tam būs valsts A izcelsme.

Piemērs: valsts A izcelsmes ražojumi tiek eksportēti uz valsti B (vērtība - 900 eiro), kur tie tiek izmantoti, lai izgatavotu ražojumu ar valsts B izcelsmi (vērtība - 2000 eiro), kas tiek eksportēts uz valsti C. Valstī C tie tiek apvienoti ar valsts D komponentiem (vērtība - 3000 eiro). Valstī C pievienotā vērtība ir 5000 eiro. Galaprodukts ar valsts C izcelsmi no šejienes tiek eksportēts uz Kopienas.

Skat. 4.2. paragrāfu zemāk par reģionālās izcelsmes apliecinājumiem materiāliem, kas tiek izmantoti reģionālajā kumulācijā.

Abi kumulācijas nosacījumi var tikt apvienoti un izmantoti vienlaicīgi

- **Piemērs:** automašīna (HS pozīcija 8703) tiek ražota no importētiem EK un citas šās pašas reģionālās grupas dalībvalsts izcelsmes materiāliem (izejvielām, rezerves daļām utt.). Pietiekošas apstrādes vai pārstrādes sarakstā ir minēts, ka automašīnai ir saņēmējvalsts izcelsme, ja visu importēto izmantoto materiālu (izejvielu, rezerves daļu utt.) vērtība nepārsniedz 40% no automašīnas rūpnīcas cenas. Citiem vārdiem, saņēmējvalstī pievienotajai vērtībai ir jāsasniedz vismaz 60%; ja šie materiāli (vai vismaz daži no tiem) ir **pietiekoši** apstrādāti (lai iegūtu attiecīgās saņēmējvalsts izcelsmes statusu), tad kļūst iespējams citu materiālu imports no trešās valsts. Pateicoties donorvalsts izcelsmes materiāliem un reģionālajai kumulācijai, ir iespējams izpildīt nepieciešamos kritērijus, jo tādējādi tiek uzskatīts, ka izejmateriāliem ir saņēmējvalsts izcelsme.

2.8. KAS VĒL BŪTU JĀZINA PAR EK VPR IZCELSMES NOTEIKUMIEM?

Kvalifikācijas vienība (70.a pants), t.i., vienība izcelsmes noteikšanas mērķiem. Tā ir identiska pamatvienībai, kas tiek lietota klasifikācijas noteikšanai, izmantojot HS nomenklatūru. Tāpēc gadījumos, kad ražojums, kas sastāv no izstrādājumu grupas vai komplekta, tiek klasificēts vienā pozīcijā, šis kopums veido kvalifikācijas vienību. Turpretī, ja sūtījums sastāv no vairākiem identiskiem ražojumiem, kas tiek klasificēti vienā pozīcijā, katrs ražojums ir jāaplūko atsevišķi. Ja klasifikācijas nolūkos ražojumā iekļauts iesaiņojums, tas tiek ņemts vērā arī izcelsmes nolūkos.

Piederumi, rezerves daļas un instrumenti (73. pants): ja tiek nosūtīti kopā

ar iekārtu, mašīnu, aparātu vai transportlīdzekļu daļām un ir parastā aprīkojuma sastāvdaļa un tāpēc iekļauti cenā, vai arī bez atsevišķi izrakstītiem fakturrēķiniem, kopā ar attiecīgo iekārtu, mašīnu, aparātu vai transportlīdzekļu daļām tiek uzskatīti par vienotu kopumu.

Preču komplektus (74. pants) uzskata par izcelsmes izstrādājumiem, ja visas sastāvdaļas, kas veido komplektu, ir izcelsmes produkti. Ja komplekts ir veidots gan no izcelsmes, gan arī no nenoteiktas izcelsmes daļām, to tomēr kopumā var atzīt par izcelsmes, ja visu nenoteiktas izcelsmes daļu vērtība, kopā ņemot, nepārsniedz 15% no komplekta rūpnīcas cenas.

- Piemērs: saņēmējvalsts izcelsmes sieviešu blūze (vērtība - 30 eiro) un svārki (vērtība - 30 eiro) tiek salikti komplektā ar šalli, kas ir importēta no trešās valsts (vērtība - 2 eiro). Šo trīs preču komplekta vērtība ir 62 eiro, un tas nozīmē, ka tā izcelsme ir no saņēmējvalsts, jo šalles vērtība - 2 eiro - ir mazāka par 4% no komplekta vērtības.

Neitrālie elementi (75. pants): lai noteiktu, vai ražojums ir izcelsmes, nav nepieciešams pārbaudīt enerģijas, iekārtu vai instrumentu, kas tiek lietoti preču ražošanā, izcelsmi (kaut arī kurināmā cena iespaidos preču rūpnīcas cenu).

2.9. VAI IZCELSMES NOTEIKUMIEM IR ATVIEGLOJUMI?

Pielaišanas noteikumi (71. pants)

Nenoteiktas izcelsmes materiālus var izmantot attiecīgā izstrādājuma ražošanā pat, ja pietiekošas apstrādes vai pārstrādes noteikumi nav izpildīti, ar noteikumu, ka to kopējā vērtība nepārsniedz 10% no ražojuma rūpnīcas vērtības (šis nosacījums **neattiecas** uz tekstilprecēm un apģērbiem, kuriem 14. pielikumā ir paredzēti specifiski pielaišanas noteikumi).

- Piemērs: lelle (HS pozīcija 9502) atbildīs izcelsmes noteikumiem, ja tā būs ražota no importētiem materiāliem, kas tiek klasificēti citā pozīcijā. Tas nozīmē, ka ražotājs saņēmējvalstī drīkst importēt tādas izejvielas kā plastmasu, audumu utt., kas tiek klasificēti citās HS nodaļās. Taču lelles daļu izmantošana (piemēram, acu) parasti nav iespējama, jo tās tiek klasificētas tajā pašā pozīcijā (HS 9502). Tomēr pielaišanas noteikumi atļauj lietot šīs daļas, ja to vērtība nav lielāka par 10% no lelles vērtības.

Atkāpes (76. pants)

Atkāpes var tikt piešķirtas visvājāk attīstītajām saņēmējvalstīm, kas ir uzskaitītas EK VPR regulā, ņemot vērā grūtības, ar kurām tās sastopas, cenšoties izpildīt normālos kritērijus, ja to attaisno esošo rūpniecības nozaru attīstīšana vai jaunu nozaru radīšana.

Saņēmējvalstij ir jāiesniedz detalizēts pieprasījums, kurā, cita starpā, ir jānorāda iesaistītie ražojumi un procesi, pievienotā vērtība, sagaidāmais eksporta apjoms, darbinieku skaits un citi iespējamie piegādes avoti. Pārbaudot pieprasījumu, Kopiena īpaši ņems vērā iespaidu, kas varētu tikt atstāts uz saņēmējvalsts rūpniecību un investīcijām normālo noteikumu piemērošanas turpināšanā, kā arī iespaidu uz nodarbinātību saņēmējvalstī.

Uz atkāpēm, ja tās tiek piešķirtas, attieksies nosacījumi un tās būs spēkā ierobežotu laiku (tas var tikt pagarināts, ja vēl arvien atkāpes tiks uzskatītas par pamatotām). Lai nodrošinātu, ka šādu preču importu ir iespējams viegli identificēt, frāzei “**Derogation – Regulation (EC) No...**” vienmēr ir jāatrodas FORM A izcelsmes sertifikāta 4.ailē. **Ja tas netiks ievērots, preces netiks uzskatītas par atkāpēm atbilstošām.**

Turklāt, tā kā uz atkāpēm attiecas kvantitatīvie ierobežojumi, tās ir jālieto tikai tādos gadījumos, kad nav iespējams iegūt izcelsmi, pamatojoties uz jebkādiem citiem nosacījumiem. Ja, piemēram, eksportējamās preces atbilst reģionālās izcelsmes kumulācijas nosacījumiem, nav nepieciešams izmantot atkāpes.

Piemērs: Laosa, Kambodža un Nepāla katra atsevišķi iesniedza lūgumu piešķirt atkāpes noteiktām tekstilprecēm, jo to rūpniecība nebija pietiekami attīstīta, lai varētu izpildīt normālos kritērijus (ražošana no dzijas, t.i., ražojumus ir jāiegūst pēc divām apstrādes pakāpēm), ne arī lai izpildītu reģionālos kumulācijas kritērijus zemās pievienotās vērtības dēļ. Pēc pārbaudes Kopiena nolēma piešķirt prasītās atkāpes (būtībā tās tika atjaunotas), uz kurām attiecas kvantitatīvie ierobežojumi, kas tika aprēķināti, ņemot vērā tirdzniecības plūsmu un Kopienas tirgus kapacitāti. Ražošanas operācijas ir jāveic attiecīgajā valstī, bet bez reģionālās kumulācijas pievienotās vērtības nosacījuma. Materiālu izcelsme var būt no ASEAN un SAARC (I un III reģionālās kumulācijas grupas) valstīm, kā arī no ĀKK valstīm. Tomēr, lai atkāpju uzraudzīšanas operācijas padarītu efektīvākas, saņēmējvalstīm katru mēnesi ir jāizsūta Komisijai informācija par FORM A izcelsmes sertifikātiem, kas ir izdoti saskaņā ar atkāpēm. Skat. regulas Nr.1613/2000, 1614/2000 un 1615/2000 (EK Oficiālais vēstnesis L 185, 25/7/2000, 38., 46., un 54. lpp.) un grozījumus regulās Nr.291/2002, 292/2002 un 293/2002 (EK Oficiālais vēstnesis L 46, 16/2/2002, 12., 14., un 16. lpp.) un regulās Nr.1806/2006, 1807/2006 un 1808/2006 (EK Oficiālais vēstnesis L343, 08.12.2006, 69., 71. un 73.lpp).

2.10. KĀ RĪKOTIES NESKAIDRĪBU GADĪJUMĀ? SAISTOŠA IZCELSMES INFORMĀCIJA (SII)

Ja, iepazīstoties ar juridisko tekstu un pieejamām instrukcijām (šo rokasgrāmatu vai nacionālo muitas iestāžu izdotajiem materiāliem), jums vēl arvien ir neskaidrības par savu ražojumu izcelsmi vai ja jūs vēlaties iegūt juridisku skaidrību, jūs varat pieprasīt Saistošās izcelsmes informācijas lēmumu (SII).

SII var tikt izdoti kā eksportam, tā arī importam. Tie ir saistoši visām Kopienas muitas administrācijām 3 gadus no to izdošanas brīža. Preces, kas tiek importētas vai eksportētas, un apstākļi, kas nosaka izcelsmes statusa iegūšanu, katrā ziņā atbilst nosacījumiem, kas ir aprakstīti SII.

Lēmumus var anulēt, ja atklājas, ka tie ir izsniegti, pamatojoties uz nepareizu vai nepilnīgu informāciju, atcelt vai grozīt, ja, piemēram, tiesību aktos tiek veiktas būtiskas izmaiņas.

Pieteikums rakstiskā veidā ir jāiesniedz kompetentām muitas iestādēm dalībvalstī vai dalībvalstīs, kurās informācija tiks lietota, vai tās dalībvalsts kompetentām muitas iestādēm, kurā pieteikuma iesniedzējs ir reģistrēts. Iestāžu, kas ir pilnvarotas izsniegt SII, saraksts ir publicēts ES Oficiālajā vēstnesī (OJ C 261, 30.10.2003., 10. lpp.).

Jāatzīmē, ka SII neatbrīvo jūs no prasības iesniegt izcelsmes

apstiprinājumu, kā tas ir aprakstīts 4. iedalā.

3. IEDAĻA – TERITORIĀLĀS PRASĪBAS UN TRANSPORTS

3.1. KĀPĒC IR NEPIECIEŠAMI TERITORIĀLIE UN TRANSPORTA NOTEIKUMI?

Teritoriālo un tiešā transporta noteikumu mērķis ir nodrošināt, ka izcelsmes preču, kas tiek eksportētas no VPR saņēmējvalsts, izcelsme tiešām ir no šīs valsts un ka tās sasniedz galamērķi Eiropas Kopienā bez aizvietošanas, mainīšanas vai jebkāda veida citām operācijām. Tāpēc atbilstība šiem noteikumiem ir priekšnoteikums atvieglotu muitas tarifu procedūru saņemšanai.

3.2. KAS IR TERITORIĀLĀS PRASĪBAS? (77. PANTS)

Teritoriālais princips nozīmē, ka apstrāde un pārstrāde ir notikušas nepārtraukti, attiecīgās saņēmējvalsts teritorijā, ja vien netiek izmantota reģionālā kumulācija (skat. 2.7. paragrāfu), kur tas pats princips tiek piemērots reģionālajai grupai kopumā.

Izcelsmes ražojumi, kas tiek eksportēti no saņēmējvalsts vai Kopienas uz citu valsti un pēc tam atgriežas atpakaļ, tomēr var tikt uzskatīti kā saņēmējvalstī cēlušies, ar nosacījumu, ka kompetentajām iestādēm var pierādīt, ka:

- ražojumi, kas atgriezušies, ir tie paši, kas tika eksportēti, un
- ar tiem nav veiktas nekādas operācijas, izņemot tās, kas ir nepieciešamas, lai uzturētu ražojumus labā stāvoklī, kamēr tie atrodas citā valstī vai eksportēšanas laikā.

Brīvā zona izcelsmes mērķiem tiek uzskatīta par daļu no valsts teritorijas. Tas nozīmē, ka saņēmējvalsts brīvajā zonā ražotās preces var gūt priekšrocības no EK VPR, taču, lai tas notiktu, tām ir jāatbilst izcelsmes kritērijiem.

3.3. KĀDAS IR TIEŠĀ TRANSPORTA NOTEIKUMU PRASĪBAS? (78. PANTS)

Preces no sauszemes ieskaucas saņēmējvalsts ir nepieciešams transportēt caur citu valsti. Preces ir jātransportē caur citu valsti arī gadījumos, kad nav pieejamas tiešas kuģniecības līnijas starp saņēmējvalsti un Kopienas vai pamatojoties uz izmaksām.

Lai nodrošinātu, ka tiek sasniegti 3.1 paragrāfā izklāstītie mērķi, noteikumi paredz, ka preces ir:

- jātransportē no eksportējošās EK VPR saņēmējvalsts uz EK (vai otrādi), nešķērsojot nevienas citas valsts teritoriju; vai
- ja tās kā vienota preču partija tiek transportētas caur citu valsti (nepieciešamības gadījumā ar pārkraušanu vai īslaicīgu novietošanu noliktavā vai uzglabāšanu šajā valstī), tās paliek šīs valsts muitas iestāžu uzraudzībā. Tās šeit nedrīkst pakļaut nekādām operācijām, izņemot izkraušanu, pārkraušanu vai jebkādas operācijas ar mērķi uzturēt preces labā stāvoklī.

Ja tās tiek transportētas caur Norvēģiju vai Šveici (nepieciešamības gadījumā ar pārkraušanu vai īslaicīgu novietošanu noliktavā vai uzglabāšanu šajā valstī) un pēc tam pilnībā vai daļēji tiek tālāk eksportētas uz EK, tās paliek Norvēģijas vai Šveices muitas iestāžu uzraudzībā. Tās šeit nedrīkst pakļaut nekādām operācijām, izņemot

izkraušanu, pārkraušanu vai jebkādas operācijas ar mērķi uzturēt preces labā stāvoklī.

Jāatzīmē, ka tiešā transporta noteikumu nolūkos reģiona grupas valstis (skat. 2.7. paragrāfu augstāk) tiek uzskatītas par vienu valsti.

3.4. KAS NOTIEK, JA RAŽOJUMI TIEK PĀRVIETOTI PA CAURUĻVADIEM CAURI CITU VALSTU TERITORIJĀM?

Ja ražojums šķērso trešās valsts teritoriju bez pārtraukumiem, šeit nav tiešā transporta noteikumu pārkāpumu.

3.5. KĀDI PIERĀDĪJUMI IR NEPIECIEŠAMI, LAI APLIECINĀTU, KA NOTEIKUMI IR IZPILDĪTI?

Parasti, kad preces tiek *tieši transportētas* no eksportējošās saņēmējvalsts uz EK, nav nepieciešami specifiski pierādījumi, izņemot transporta pavadzīmes vai avioliņiju rēķinus, ja vien EK muitas iestādēm nav pamatotas aizdomas, ka tās nav transportētas tieši.

Ja preces tiek *transportētas cauri citas valsts teritorijai*, izņemot gadījumus, kad tā ir viena no tās pašas reģiona grupas valstīm, atsaucoties uz 2.7. paragrāfu, EK importētājam ir jāpierāda, ka ir izpildīti 3.3. paragrāfa otrajā un trešajā punktā izklāstītie nosacījumi.

Par pierādījumu var kalpot:

- vienots transporta dokuments, kurā ir atzīmēta preču pārvešana no eksportējošās VPR saņēmējvalsts uz EK caur tranzītvalsti (piem., pabeigtas transporta pavadzīmes/avioliņiju rēķini),

vai

- tranzītvalsts muitas iestāžu izdots sertifikāts (pazīstams arī ar nosaukumu “non-manipulation certificate”):

- ar precīzu preču aprakstu,
- ar uzrādītu izkraušanas un iekraušanas vai atbraukšanas un aizbraukšanas datumu, identificējot izmantotos kuģus vai citus transportlīdzekļus, un
- apliecinot, ka preces palika muitas uzraudzībā un ar tām netika veiktas citas operācijas, kā vien tās, kas ir nepieciešamas, lai preces uzglabātu labā stāvoklī,

vai

- jebkādus citus dokumentus, kas apliecina, ka 3.3. paragrāfā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti.

Piemērs: attiecībā uz Ķīnas izcelsmes precēm, kas tiek sūtītas caur Honkongu, ar Ķīnas varas iestādēm pastāv vienošanās, pamatojoties uz kuru Honkongā bāzētā “China Inspection Co. Ltd.”(CICL) FORM A izcelsmes sertifikāta, ko ir izdevušas Ķīnas varas iestādes, 4.ailē uzliek zīmogu ar uzrakstu “Ar šo tiek apliecināts, ka šajā apliecībā minētās preces apstāšanās/pārkraušanas laikā Honkongā nav nekādā veidā apstrādātas”. Šajā gadījumā ir skaidrs, ka FORM A izcelsmes sertifikātam ir jāceļo kopā ar precēm.

3.6. KAS NOTIEK AR PRECĒM, KAS TIEK PĀRDOTAS PĒC IZSTĀDĒM? (79. PANTS)

Produkti ar izcelsmes statusu, kas tiek sūtīti no saņēmējvalsts uz izstādi citā

valstī un pēc tam pārdoti, lai tālāk tos importētu uz Kopienas, var gūt EK VPR priekšrocības, ievērojot dažus nosacījumus. Attiecīgā izstāde var būt jebkāda veida tirdzniecības, rūpniecības, lauksaimniecības vai amatniecības izstāde, vai tamlīdzīga publiska izrāde vai skate, kas nav organizēta privātiem mērķiem veikalos vai telpās, kur tiek veikta uzņēmējdarbība nolūkā pārdot ārvalstu ražojumus, un kuru laikā ražojumi paliek muitas kontrolē.

Produktiem ir jāatbilst prasībām, kas dod tiesības atzīt to saņēmējvalsts izcelsmi, un kompetentām Kopienas muitas iestādēm pierāda, ka:

(a) eksportētājs ir nosūtījis šos produktus no saņēmējvalsts tieši uz valsti, kurā notiek izstāde, un tos tur eksponējis;

(b) eksportētājs produktus ir pārdevis vai savādākā veidā tos nodevis citai personai Kopienā;

(c) produkti izstādes laikā vai tūlīt pēc tās beigām ir nosūtīti uz Kopienas tādā pašā stāvoklī, kādā tie tika nosūtīti uz izstādi;

(d) produkti no brīža, kad tie tika nosūtīti uz izstādi, nav izmantoti citiem mērķiem, kā vien demonstrācijai izstādē.

FORM A izcelsmes sertifikāts ir jāiesniedz Kopienas muitas iestādēm parastā veidā. Uz tā ir jānorāda izstādes nosaukums un adrese. Nepieciešamības gadījumā var tikt pieprasīti papildu dokumentāri pierādījumi par ražojumu raksturu un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tie tiek eksponēti.

4. IEDAĻA – IZCELSMES APLIECINĀJUMS (DOKUMENTĀRAS PRASĪBAS)

4.1. KAS IR “IZCELSMES APLIECINĀJUMS”?

Tāpat kā pase ir personu apliecinošs dokuments, preču izcelsmes sertifikāts apliecina, ka preces atbilst izcelsmes noteikumiem un apliecina to ekonomisko piederību.

4.2. KĀDI DOKUMENTI APLIECINA PREČU IZCELSMI EK VPR IETVAROS?

Pastāv trīs preču izcelsmes apliecinājumu veidi, kas tiek lietoti EK VPR ietvaros:

- FORM A preču izcelsmes sertifikāts tiek lietots kā izcelsmes apliecinājums, importējot preces Eiropas Kopienā, kā arī piemērojot reģionālo kumulāciju (skat. 2.7. paragrāfu), (81.pants un 17.pielikums);

- Rēķindeklarāciju VPR ietvaros var lietot, eksportējot preces ar zemu vērtību (89.pants un 18. pielikums);

- Izcelsmes sertifikāts EUR.1, kā arī rēķindeklarācija tiek lietoti, eksportējot EK preces uz saņēmējvalsti bilaterālās kumulācijas ietvaros (skat. 2.7. paragrāfu), (90.a pants un 21. pielikums).

Lai uzzinātu, kā pareizi jāaizpilda veidlapas, skat. 5. un 6. iedaļas.

4.3. KĀDAM MĒRĶIM ŠIE DOKUMENTI TIEK LIETOTI?

FORM A preču izcelsmes sertifikāti un rēķindeklarācijas kalpo kā pierādījums tam, ka preces tikušas importētas Eiropas Kopienā VPR ietvaros, piemērojot preferenciālo muitas tarifa likmi (kas bieži ir nulle). Tie ir svarīgi dokumenti, un to vērtība atbilst muitas nodevu apjomam. To loma ir līdzīga čekiem, banknotēm vai maksājuma uzdevumiem.

Līdzīgi kā banknotei, FORM A preču izcelsmes sertifikātam jābūt iespiestam saskaņā ar precīzu instrukciju, jābūt atbilstošai krāsai un fona rakstam (skat. 17.pielikumu), tāpat kā čekam vai maksājuma uzdevumam tam ir jābūt ļoti precīzi aizpildītam.

Arī reģionālās kumulācijas ietvaros, lai pierādītu preču izcelsmi, tiek lietots FORM A preču izcelsmes sertifikāts (skat. 2.7. paragrāfu). Reģionālās kumulācijas ietvaros, ja preces, kuru izcelsme ir valstī A, pirms eksportēšanas uz EK tiek sūtītas apstrādei vai pārstrādei uz valsti B (tai jābūt tajā pašā reģionālajā grupā, 72.a (4) pants), to izcelsme jāapliecina ar FORM A preču izcelsmes sertifikātu.

Rēķindeklarācijai arī ir jāatbilst nepieciešamajiem nosacījumiem (skat. 18. pielikumu), tās var lietot saņēmējvalstu eksportētāji, eksportējot zemas vērtības preces (skat. 5.12. paragrāfu).

EUR. 1 izcelsmes sertifikātus lieto eksportētāji Eiropas Kopienā, kā arī Norvēģijā vai Šveicē, sūtot izcelsmes preces uz saņēmējvalstīm.

EK "atzītie eksportētāji" var lietot rēķindeklarāciju (EUR. 1 izcelsmes sertifikāta vietā), eksportējot EK izcelsmes izejmateriālus uz VPR saņēmējvalstīm.

EK eksportētāji, kuri nav "atzītie eksportētāji", var lietot rēķindeklarāciju vienīgi zemas vērtības preču sūtījumiem (5.12. paragrāfs). Pretējā gadījumā tiem jālieto EUR. 1 izcelsmes sertifikāts.

Rēķindeklarācijas teksts:

Franču valodas versija

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation SIC autorisation) douanière déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle au sens des règles d'origine du Système des préférences tarifaires généralisées de la Communauté européenne.

Angļu valodas versija

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No.....) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of..... preferential origin according to rules of origin of the Generalized System of Preferences of the European Community.

4.4. PREČU IZCELSMES APLIECINĀJUMA DERĪGUMA TERMIŅŠ

FORM A preču izcelsmes sertifikāts, rēķindeklarācija un EUR. 1 izcelsmes sertifikāts ir derīgi 10 mēnešus no to izdošanas brīža eksportētājvalstī (90.b pants). Šajā laika periodā tie ir jāuzrāda importējošās valsts muitas iestādēm.

Tomēr izcelsmi apliecinājošie dokumenti, kas tiek uzrādīti importējošās valsts muitas iestādēm pēc to derīguma termiņa beigām, var tikt pieņemti preferenciālās likmes piemērošanai, ja tie netika iesniegti savlaicīgi ārkārtēju apstākļu dēļ. Citos novēlotas dokumentu iesniegšanas gadījumos tie var tikt pieņemti, ja preces ir uzrādītas pirms derīguma beigu termiņa.

Noteiktos apstākļos, ja preces tiek importētas kā daļa no regulārām un ilgstošām tirdzniecības operācijām ar nozīmīgu komerciālu vērtību, importētājs, ievadot pirmo sūtījumu, var iesniegt vienotu izcelsmes apliecinājumu. Šo procedūru var piemērot noteiktam laika periodam, kas nedrīkst pārsniegt trīs mēnešus. Precēm ir jābūt viena tirdzniecības līguma priekšmetam, šā līguma pusēm ir jābūt reģistrētām izvešanas valstī vai Kopienā, precēm jābūt klasificētām ar to pašu 8 zīmju KN kodu, jābūt sūtītām no tā paša eksportētāja tam pašam importētājam un muitas formalitātes jākārtoti vienā un tai pašā Kopienas muitas punktā.

5. IEDAĻA – SAŅĒMĒJVALSTU EKSPORTĒTĀJU ATBILDĪBA

5.1. KĀPĒC SAŅĒMĒJVALSTS EKSPORTĒTĀJAM IR SVARĪGI SAPRAST IZCELSMES NOTEIKUMUS

Pirms FORM A tiek izsniegta, saņēmējvalsts atbildīgajai institūcijai ir jāpārbauda, vai attiecīgās preces var tikt uzskatītas par noteiktas izcelsmes precēm. EK VPR reglamentējošie normatīvie akti nosaka, ka Kopienas dalībvalsts muitas iestādēm ir tiesības lūgt eksportējošās valsts atbildīgajai iestādei veikt preču izcelsmi apliecinājošu dokumentu pārbaudes. Ja pārbaudes rezultāti liecina, ka preces neatbilst izcelsmes noteikumiem, tad importētājam Kopienā būs jāmaksā muitas nodokļi pilnā apmērā (bez atvieglojumiem). Šādā gadījumā nosūtītājs var saskarties ar prasību kompensēt izdevumus vai pat nesaņemt samaksu par piegādātajām precēm.

Tāpēc **nosūtītāju pašu interesēs** ir PĀRLIECINĀTIES, VAI IZCELSMES NOTEIKUMI IR PAREIZI PIEMĒROTI.

5.2. KĀ NOSKAIDROT, VAI PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM

Šīs rokasgrāmatas 2.iedaļa sniedz detalizētu skaidrojumu par izcelsmes iegūšanas kritērijiem. Īsumā raksturojot, **noteiktas izcelsmes produkti** (t.i., produkti, kas atbilst izcelsmes noteikumiem) ir:

- produkti, kas ir “pilnībā iegūti”; šis termins attiecas vienīgi uz 2.3. paragrāfā minētajiem produktiem; vai
- produkti, kuru ražošanā izmantoti izejmateriāli, kas nav pilnībā iegūti, bet kuri ir pietiekami apstrādāti vai pārstrādāti.

Lai noskaidrotu, vai preces ir noteiktas izcelsmes, jāveic šādas darbības:

1.solis

Jānoskaidro, vai prece ir “pilnībā iegūta” (skat. 2.3. paragrāfu). Ja tā ir “pilnībā iegūta”, tad tā ir noteiktas izcelsmes.

2.solis

Jānoskaidro eksportējamās produkcijas HS pozīcija. Neskaidrību gadījumā to var noskaidrot muitas iestādē, kas ir atbildīga par FORM A preču izcelsmes sertifikātu izsniegšanu.

Ļoti būtiski ir noskaidrot pareizo preces HS pozīciju, pretējā gadījumā ir iespējams, ka tiks izmantots nepareizs izcelsmes iegūšanas noteikums. Ja vēlāk tiek konstatēts, ka prece ir nenoteiktas izcelsmes, tad importētājam Eiropas Kopienā būs jāmaksā muitas nodokļi pilnā apmērā.

3.solis

Jānoskaidro, vai veiktā apstrāde vai pārstrāde nav uzskatāma par nepietiekamu apstrādi vai pārstrādi saskaņā ar 70. pantu (skat. 2.5. paragrāfu). Ja tas tā ir, tad galaproduktu nevar uzskatīt par noteiktas izcelsmes produktu.

4. solis

Jāiepazīstas ar 15.pielikumu un jāpiemēro nosacījums, kas attiecas uz ražoto precī. Uzmanīgi jāizlasa skaidrojošās piezīmes un jāpārlicinās, vai tās ir saprotamas.

5.solis

Jānoskaidro, vai ražotā prece atbilst 15.pielikumā norādītajam attiecīgajam izcelsmes iegūšanas nosacījumam.

Ja uz ražojumu attiecas procentuālais noteikums, aprēķinot ražotāja cenu, **nedrīkst aizmirst** iekļaut gan materiālās, gan nemateriālās izmaksas, jo nenoteiktas izcelsmes materiālu izmantošana galaprodukta ražošanā ir ierobežota.

Jāatceras, ka ir jāņem vērā visi nosacījumi, kuri var tikt piemēroti, piemēram:

- vispārējais pielaišanas nosacījums nenoteiktas izcelsmes izejmateriāliem (2.8. paragrāfs un 71.pants),
- diagonālā kumulācija ar Eiropas Kopienā, NO vai CH (2.6. paragrāfs un 67. (2)pants),
- reģionālā kumulācija (2.6. paragrāfs un 72. un sekojošie panti) un
- saņēmējvalstij/ražojumiem piešķirtās atlaides (2.9. paragrāfs un 76.pants).

5.3. KĀDI IR PIERĀDĪJUMI PRECES ATBILSTĪBAI IZCELSMES NOTEIKUMIEM?

Lai noskaidrotu, vai ražotā prece atbilst izcelsmes noteikumiem, ir nepieciešama informācija par ražošanā izmantotajām izejvielām.

Nepietiek ar apliecinājumu, ka izejvielas ir iegādātas saņēmējvalstī. No piegādātāja ir jālūdz preču izcelsmi apliecinošs dokuments. Tāpēc arī piegādātājam ir jāizprot izcelsmes noteikumi.

Dažos gadījumos pietiek noskaidrot, kā preces ir tikušas ražotas. Piemēram, ja tiek ražoti apģērbi un izcelsmes noteikums prasa ražošanu no dzijas, pietiks, ja auduma piegādātājs apliecinās, ka audums ir austers saņēmējvalstī. Audums, kas ir austers no nenoteiktas izcelsmes dzijas, neatbilst izcelsmes noteikumiem un nevarēs tikt uzskatīts par noteiktas izcelsmes audumu, bet, ja no šī auduma tai pašā valstī tiek sašūti apģērbi, tad „no dzijas - audums” nosacījums tiek papildināts ar „no auduma - apģērbs” nosacījumu un galaproduktam tiek izpildīts „ražošana no dzijas” nosacījums.

Ja izejmateriāli tiek piegādāti no piegādātājiem Eiropas Kopienā, Norvēģijā vai Šveicē un tiek piemērota kumulācija (skat. 2.7. paragrāfu), ir nepieciešams, lai piegādātājs apliecinātu šo preču Kopienas, Norvēģijas vai Šveices izcelsmi. Izcelsmes apliecinājums šajā gadījumā būs EUR.1 izcelsmes sertifikāts vai rēķindeklarācija. Ja izejmateriāli tiek piegādāti piegādātājiem no kādas reģionālās grupas valstīm un tiek piemērota reģionālā kumulācija (skat. 2.7. paragrāfu), tad izcelsmes apliecinājums šiem izejmateriāliem būs FORM A preču izcelsmes sertifikāts.

Gadījumos, kad izcelsmes noteikumos ir prasīta kalkulācija par galaprodukta ražošanas procesā izmantoto nenoteiktas izcelsmes produktu vērtību, kas tiek

aprēķināta procentuāli no galaprodukta ex-works cenas, ir nepieciešams saglabāt attiecīgos dokumentus, lai varētu veikt attiecīgos aprēķinus.

Šie un visi citi izcelsmes pierādījumi ir jāglabā vismaz trīs gadus, lai atvieglotu pārbaudes par preču sūtījumu atbilstību izcelsmes noteikumiem.

5.4. KUR VAR SAŅEMT FORM A PREČU IZCELSMI APLIECINOŠO SERTIFIKĀTU?

Kompetentajās iestādēs (parasti - muitā), kas izdod FORM A, var lūgt informāciju, kā saņemt FORM A.

5.5. KAS VAR AIZPILDĪT FORM A?

Jūs kā eksportētājs zināt, vai preces atbilst izcelsmes noteikumiem, tāpēc jūs pats varat aizpildīt FORM A. Tomēr jūs varat pilnvarot pārstāvi, kurš aizpildīs veidlapu jūsu vārdā. Ja jūs to darāt, jums ir jāizsniedz pārstāvim rakstiska pilnvara katram preču sūtījumam, kurā jābūt skaidri norādītam, kādas preces kā atbilstošas izcelsmes noteikumiem ir iekļautas FORM A. Jūs esat atbildīgs par jūsu pārstāvja sniegtās informācijas precizitāti.

5.6. KĀ IR JĀAIZPILDA FORM A?

FORM A ir jāaizpilda angļu vai franču valodā. Ja jūs aizpildāt veidlapu ar roku, jums ir jālieto tinte un jāraksta ar lielajiem burtiem.

1. aile

Nosūtītāja nosaukums un adrese.

2. aile – saņēmējs

Šīs ailes aizpildīšana nav obligāta, taču ir ieteicams ierakstīt saņēmēja nosaukumu un adresi, ja tas ir zināms. Precēm, kas tiek nosūtītas uz izstādi un vēlāk tiek sūtītas uz EK, ierakstiet arī izstādes nosaukumu un adresi.

3. aile – informācija par transportlīdzekli

Aizpildiet šo aili, ja varat, pamatojoties uz pieejamo informāciju. Ja jūsu rīcībā nav konkrētas informācijas par transportlīdzekli, atstājiet šo aili tukšu.

4. aile – dienesta lietošanai

Šo aili aizpilda iestāde, kura apstiprina FORM A.

5. aile – preces numurs

Ja faktūrrēķinā(- os) atsevišķi tiek uzrādītas dažādas preces, FORM A jāuzrāda katra prece atsevišķi un jāuzskaita tās pa punktiem (1.,2.,3. utt.), lai tās nepieciešamības gadījumā varētu pārbaudīt.

6. aile – Atzīmes un iepakojumu skaits

Ierakstiet identifikācijas atzīmes un numurus, kas ir uz iepakojuma. Ja

iepakojumi ir marķēti ar saņēmēja adresi, uzrādiet adresi. Ja tie vispār nav marķēti, ierakstiet “Bez atzīmēm”. Ja noteiktas izcelsmes preces un nenoteiktas izcelsmes preces ir iesaiņotas kopā, katra ieraksta beigās ierakstiet “daļējs saturs”.

7. aile – iepakojumu skaits un veids, preču apraksts

Neiesaiņotas preces

Identificējiet preces, norādot pietiekošu aprakstu, piem., “fotokopētāji” vai “rakstāmmašīnas”, nevis “biroju iekārtas”. Tomēr, ja faktūrrēķinā ir sniegts pilns identificējošu detaļu saraksts (kurā nav obligāti jābūt detaļām par iesaiņojumu atzīmēm un numuriem), ir nepieciešams vienīgi vispārējs apraksts.

Atsevišķi neiesaiņotām precēm ierakstiet “*neiesaiņota prece*”. Uzrādītajam daudzumam ir jābūt tādām pašām, kāds ir uzrādīts preču faktūrrēķinā (piem., ja faktūrrēķinā ir uzrādītas 100 kartona kārbas un tās ir uzkrautas uz 10 paletēm, uzrādiet “**100 kartona kārbas**” NEVIS “**10 paletes**”).

Jaukti preču sūtījumi

Preču sūtījumos, kuros ir gan noteiktas izcelsmes, gan arī nenoteiktas izcelsmes preces, FORM A aprakstiet vienīgi izcelsmes preces. Jūs nespēsiet izvairīties no noteiktas izcelsmes un nenoteiktas izcelsmes preču uzrādīšanas vienā un tajā pašā faktūrrēķinā. Šajā gadījumā atzīmējiet faktūrrēķinā (piemēram, ar zvaigznīti), kuras preces ir nenoteiktas izcelsmes, un pierakstiet atbilstošu formulējumu 7. ailē zem preču apraksta, piem., “*Faktūrrēķinā atzīmētās preces* ir nenoteiktas izcelsmes un nav ietvertas šajā FORM A izcelsmes sertifikātā*”.

Šie paši apsvērumi tiks piemēroti, ja jums ir jauktu preču sūtījums gan ar precēm, kurām tiek piemērotas atlaides, gan ar tādām, kurām atlaides netiek piemērotas (skat. 2.9. paragrāfu augstāk).

Neaizpildītais laukums

Zem pēdējā punkta šajā ailē novelciet horizontālu līniju un pāri neaizpildītajam laukumam novelciet “Z-veida” līniju.

8. aile – Izcelsmes kritēriji

Šī aile EK muitas iestādes informē par to, kādi izcelsmes noteikumi precēm ir piemēroti. Kā ir paskaidrots piezīmēs FORM A otrā pusē, ievadiet kodu P, norādot HS preču pozīciju, pilnībā iegūtām precēm un kodu W - precēm, kas ir pietiekoši apstrādātas vai pārstrādātas (piemēram, HS preču pozīcijai „9618” izcelsmes iegūšanas kritērijs ir jānorāda - “P” 9618; pietiekoši apstrādātām vai pārstrādātām precēm tajā pašā HS pozīcijā izcelsmes iegūšanas kritērijs ir jānorāda - “W” 9618.) **Nepareizas šīs ailes aizpildīšanas gadījumā FORM A var tikt noraidīta.**

9. aile – bruto svars vai cits daudzums

Jums ir jāuzrāda kvantitāte metriskās vienībās (piem., kilogramos, litros utt.), taču var norādīt arī tādas mērvienībās kā, piem., tonnās, mārciņās, angļu galonos.

10. aile – faktūrrēķina numurs un datums

Ierakstiet datus, kā tas ir prasīts.

11. aile - apstiprinājums

Šo aili atstājiet tukšu.

12. aile – eksportētāja deklarācija

Aizpildiet šo aili, ierakstot tās valsts nosaukumu, kura tiek uzskatīta par preču izcelsmes valsti. Jāņem vērā tas, ka, ja ir piemēroti reģionālās kumulācijas nosacījumi (skat. 2.7. paragrāfu), tad šī valsts var nebūt tā pati, kurā tika veikta pēdējā apstrāde vai pārstrāde vai kura ir nosūtītāja. Kā saņēmējvalsti jūs varat ierakstīt “*Eiropas Kopiena*”; kā arī varat ierakstīt attiecīgo dalībvalsti. **Ja tiks norādīta nepareiza donorvalstis (piem., Kanāda), FORM A netiks pieņemta.**

Šo deklarāciju var parakstīt vienīgi eksportētājs vai persona, ko eksportētājs ir pilnvarojis (skat. 5.5. paragrāfu). Ekspeditori, kuri darbojas vienīgi šajā statusā, nav eksportētāji un tāpēc šajā ailē nedrīkst parakstīties. Parakstot šo veidlapu, jūs deklarējat, ka preces atbilst EK nosacījumiem. **Ja deklarācija nav aizpildīta pareizi, jūs esat veikuši pārkāpumu, par ko var tikt piemērots sods.**

5.7. KUR UN KAD JĀIESNIEDZ FORM A APSTIPRINĀŠANAI?

Laikā, kad preces tiek eksportētas vai īsi pirms tam, eksportētājam vai viņa pārstāvim ir jānogādā aizpildīta FORM A kompetentām iestādēm. Veidlapai ir jāpievieno rakstisks pieteikums FORM A izdošanai tādā formātā un veidā, kā to ir noteikušas kompetentas iestādes. Pieteikumam ir jāpievieno atbilstoši dokumenti, kas apliecina, ka eksportam paredzētie ražojumi atbilst FORM A izdošanai nepieciešamajām prasībām (skat. 5.3. paragrāfu).

Kompetentā iestāde pārbaudīs pieteikumu, pievienotos dokumentus un FORM A, lai pārliecinātos, vai jūs esat iesnieguši visu nepieciešamo informāciju. Ja tā uzskatīs, ka preces atbilst sertifikāta izdošanai, tās apstiprinās ar zīmogu un parakstu FORM A un atgriezīs, lai jūs to tūlīt varētu nosūtīt uz Kopienas klientam. Kad preces tiks importētas, jūsu klients iesniegs FORM A Kopienas muitas iestādēm, lai pretendētu uz preferenciālo nodokļu likmi.

Ja preču piegādes līgumā ir prasība, ka FORM A vispirms ir jāšūta uz banku, jums tas ir jāizdara un jāatgādina bankai, ka ir nepieciešams nosūtīt FORM A oriģinālu jūsu klientam, cik drīz vien iespējams, lai viņš to varētu izmantot importam.

5.8. VAI KOMPETENTĀ IESTĀDE VAR ATTEIKTIES IZDOT FORM A?

Jā, var. Ja tā uzskata, ka jūs neesat pietiekami pierādījuši, ka precēm ir noteiktas izcelsmes statuss, tā **atteiksies** izdot FORM A. Ja jūs esat tikai nepareizi aizpildījuši veidlapu, tā jums tiks atgriezta ar attiecīgām instrukcijām par jebkādiem labojumiem/grozījumiem, ko ir nepieciešams veikt.

Kompetentā iestāde var jums lūgt iesniegt papildu pierādījumus, kas apstiprinātu, ka preces tiešām atbilst izcelsmes noteikumiem. Kā arī tās var izlemt veikt citas pārbaudes vai kontroles, ieskaitot rūpnīcu/biroja apmeklējumus, lai pārliecinātos par jūsu iesniegtās informācijas atbilstību īstenībai.

5.9. VAI FORM A VAR IZDOT RETROSPEKTĪVI PĒC PREČU EKSPORTA? (85. PANTS)

Izņēmuma gadījumos - jā, taču jums ir jāpieliek visas pūles, lai aizpildītu FORM A izdošanai eksportēšanas laikā. Tomēr FORM A var izdot pēc preču eksportēšanas, ja:

- tā netika izdota eksportēšanas laikā pieļautu kļūdu, nejaušas nolaidības vai neparedzētu apstākļu dēļ;
vai
- ja kompetentajai iestādei pierāda, ka FORM A netika pieņemta importēšanas laikā tehnisku iemeslu dēļ.

Importējošās EK dalībvalsts muitas iestādes noraidīs FORM A “tehnisku iemeslu dēļ”, ja, piemēram, nav aizpildīta 12.aile (“Eksportētāja deklarācija”).

Apstākļi, pamatojoties uz kuriem FORM A var tikt izdotas pēc eksporta, var būt, piemēram, ja eksportētājam eksportēšanas laikā nav pieejami nepieciešamie izmantojamo materiālu vai daļu izcelsmes pierādījuma dokumenti.

Lai saņemtu FORM A, ko izdod pēc preču eksporta, jums:

- ar rakstisku iesniegumu jāvēršas kompetentajā iestādē un jāpaziņo, ka eksportēšanas laikā netika izdota derīga FORM A, un jāpaskaidro, kāpēc; vai
- jāpaskaidro, kādu tehnisku iemeslu dēļ oriģinālais sertifikāts tika noraidīts,
- jāiesniedz pareizi aizpildīta FORM A;
- jāsniedz sīka informācija par preču, uz kurām attiecas sertifikāts, eksportēšanas vietu un laiku; un
- jāiesniedz eksporta fakturrēķina kopija un dokumenti, kas apliecina, ka preces atbilst FORM A izdošanas nosacījumiem.
- Kompetentā iestāde izdos veidlapu vienīgi tādā gadījumā, ja tā uzskatīs, ka pēc preču eksportēšanas ir izpildīti FORM A izdošanas nosacījumi un jūsu sniegtā informācija atbilst tai, kas ir dokumentācijā. Veidlapas 4. ailē tiks ierakstīta frāze “*Issued retrospectively*” vai “*Delivré a Posteriori*”.

5.10. KĀDAS IR SEKAS, JA FORM A IZCELSMES SERTIFIKĀTS TIEK NOZAUDĒTS, NOZAGTS VAI IZNĪCINĀTS? SERTIFIKĀTU DUBLIKĀTI (86. PANTS)

Ja tas ir noticis, eksportētājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis var izteikt lūgumu kompetentai iestādei, kura ir izdevusi FORM A, lai, pamatojoties uz savā rīcībā esošajiem eksporta dokumentiem, tā izsniegtu FORM A dublikātu. Tādā gadījumā jums ir:

- rakstiski jāpaziņo, kāpēc jums ir nepieciešams dublikāts;
- jāiesniedz aizpildīta FORM A ; un
- jāiesniedz eksporta fakturrēķina kopija un/vai jebkādi citi apliecinājoši dokumenti, pamatojoties uz kuriem tika izdots sertifikāta oriģināls.

Kad būs pārbaudīts, vai iesniegtā informācija atbilst tai, kas atrodas kompetentās iestādes arhīvā, kompetentā iestāde izsniegs FORM A dublikātu, pamatojoties uz rīcībā esošajiem eksporta dokumentiem, ar noteikumu, ka jūsu pieprasījums ir atzīstams par patiesu. 4. ailē tiks ierakstīta frāze “*Duplicate*” vai “*Duplicata*”, izdošanas datums un oriģinālā sertifikāta sērijas numurs. Sertifikāta dublikāta derīguma termiņš (skat. 4.4. paragrāfu) sākas no datuma, kas ir uz oriģinālā sertifikāta.

5.11. KAS IR AIZVIETOJOŠAIS FORM A IZCELSMES SERTIFIKĀTS? (87. PANTS)

Nedrīkst jaukt aizvietojošos FORM A izcelsmes sertifikātus ar sertifikātu dublikātiem (skat. 5.10. paragrāfu). Tos var izdot, pamatojoties uz oriģināliem, kas ir izdoti saņēmējvalstī:

- EK muitas iestādes, kad izcelsmes ražojumi atrodas muitas iestāžu kontrolē Kopienā un visus vai daļu no tiem ir paredzēts sūtīt uz citu vietu Kopienā vai Norvēģiju, vai Šveici;
- Norvēģijas vai Šveices iestādes, kad preces tiek transportētas caur Norvēģiju vai Šveici un ir izpildīti tiešie transporta nosacījumi (skat. 3.3. paragrāfu augstāk).

Gadījumos, kad tiek prasīts aizvietojošais sertifikāts, reeksportētājam ir jāiesniedz rakstisks pieprasījums. Aizvietojošais sertifikāts tiek uzskatīts par galīgo izcelsmes apliecinājumu tarifu preferenču piemērošanai.

5.12. VAI PASTĀV KĀDI ĪPAŠI NOSACĪJUMI PREČU SŪTĪJUMIEM, KURIEM IR ZEMA VĒRTĪBA?

Jā, noteiktiem komerciāla rakstura preču sūtījumiem (80.(b) pants un 89.(1)(b) pants) un ražojumiem, ko *privātpersonas* kā sīkpakas sūta *privātpersonām* vai kuri ietilpst *tūristu personīgajā bagāžā* (90.c pants).

Komerčiāla rakstura preču sūtījumiem, kuru sastāvā ir noteiktas izcelsmes produkti un kuru vērtība nepārsniedz 6000 eiro, FORM A vietā var izrakstīt rēķindeklarāciju (kuras teksts ir dots Regulas 2454/93 18. pielikumā, kā arī ir iekļauts šīs rokasgrāmatas 4.3. paragrāfā). Deklarāciju var rakstīt fakturrēķinā, preču pavadzīmes dublikātā vai jebkurā citā komerciāla rakstura dokumentā, kas attiecas uz preču sūtījumu un kurā ir produkta apraksts. Eksportētājam ir:

- jāizraksta tikai viena rēķindeklarācija katram preču sūtījumam;
- deklarācija jāaizpilda franču vai angļu valodā, rakstot deklarāciju ar roku, datorsdrukā vai uzzīmējot, vai arī jāiedrukā saistītā dokumentā. **Ievērot:**

aizpildot deklarāciju ar roku, raksta ar tinti un drukātajiem burtiem.

- deklarācija ir jāparaksta; un
- jābūt gatavam jebkurā laikā pēc kompetentu iestāžu pieprasījuma iesniegt visus atbilstošos dokumentus, kas apliecina attiecīgo preču izcelsmi.

Ražojumiem, ko *privātpersonas* sīkpaku veidā sūta *privātpersonām* vai kuri ietilpst *tūristu personīgajā bagāžā*, nav nepieciešamas ne FORM A, ne arī rēķindeklarācijas. Šīs preces EK muitas iestādes atļaus ievest saskaņā ar preferenciālo muitas nodevu tarifu likmi ar nosacījumu, ka preces netiek importētas tirdzniecības nolūkos (sūtījumam ir gadījuma raksturs, tas sastāv vienīgi no saņēmēja, tūrista vai viņa ģimenes locekļu personīgai lietošanai domātām precēm, preču raksturs un daudzums ļauj secināt, ka tās nav paredzētas komerciāliem mērķiem) un nav iemeslu šaubīties, ka tās atbilst izcelsmes noteikumiem. Tomēr kopējā preču vērtība nedrīkst pārsniegt 500 eiro *sīkpakām* vai 1200 eiro *tūristu personīgo bagāžu* saturam. Ja vērtība ir augstāka par norādīto, tiks prasīts uzrādīt dokumentāciju vai maksāt nodevas. Noteikumi neparedz vēlāku pierādījumu iesniegšanu un samaksāto nodevu atprasīšanu.

6. IEDAĻA – EKSPORTĒTĀJU SAISTĪBAS EIROPAS KOPIENĀ

6.1. KĀPĒC EK EKSPORTĒTĀJAM BŪTU JĀLASA ŠĪ IEDAĻĀ?

Kad EK izcelsmes preces tiek izmantotas kā izejmateriāli preču ražošanai VPR saņēmējvalstī, tiek uzskatīts (piemērojot kumulāciju, skat. 2.7. paragrāfu), ka tām ir saņēmējvalsts izcelsme. Tādā veidā galaprodukts atbilst izcelsmes nosacījumiem un to ir iespējams importēt Eiropas Kopienā, piemērojot preferenciālo likmi. Šajā nolūkā eksportētājām precēm jābūt pierādījuma dokumentam, kas apliecina preces EK izcelsmi. Ražotājam VPR valstī papildus iesniegumam FORM A saņemšanai būs jāuzrāda šis izcelsmi apliecinošais dokuments par precī, ko viņš sūta uz EK.

Bilaterālā kumulācija (skat. punktu 2.7. augstāk) tiek piemērota vienīgi tad, ja eksportējamām precēm ir EK izcelsme (nepietiek ar Kopienas muitas statusu, kas ir iegūts, izlaižot precī brīvā apgrozībā), kas ir apliecināta ar EUR.1 sertifikātu, un attiecīgajā valstī ar tām ir veiktas darbības, kas ir vairāk par minimālajām operācijām (ar nosacījumu, ka operāciju laikā netiek pievienoti izejmateriāli bez noteiktas izcelsmes).

Ja jūs eksportējat preces uz saņēmējvalsti saskaņā ar izvešanas pārstrādei atvieglojumu pasākumiem, jums jāzina, vai materiāli vai to daļas, ko jūs sūtāt pārstrādei, var tikt uzskatīti par noteiktas izcelsmes precēm un vai atpakaļievestā prece varēs pretendēt uz tarifu preferences saņemšanu saskaņā ar EK-VPR nosacījumiem.

Saskaņā ar EK-VPR bilaterālo kumulāciju atpakaļievestām precēm tiks piešķirtas VPR priekšrocības, turpretī kompensācijas precei tiks piemēroti izvešanas pārstrādei atvieglojumi (regulas Nr. 2913/92 (Muitas kodekss), 151. pants). Iespējamo izvešanas pārstrādei nodokļu atvieglojumu apjoms būs atkarīgs no VPR nodokļu likmes, kas būtu jāpiemēro tā paša veida precēm, kas uz laiku tika eksportētas. Tomēr jāpiezīmē, ka taksācijas metode, kas ir balstīta uz pārstrādes operāciju izmaksām (Muitas kodeksa 153. panta otrā daļa un regulas Nr. 2454/93 591. pants), nevar tikt piemērota, ja uz laiku izvestām precēm ir tikusi piemērota preferenciālā VPR likme, ja vien tās nav tikušas laistas brīvā apgrozībā, piemērojot 0 % likmi.

Tāpēc ir svarīgi pārliecināties, ka katra deklarācija, ko jūs gatavojat par eksportējamo materiālu vai daļu izcelsmi, ir pareizi noformēta. Nepareizi noformēta deklarācija var novest pie nepamatota preferenciālā režīma piemērošanas attiecībā uz precēm, kas importētas EK, kā rezultātā importētājiem var tikt piemērotas soda sankcijas.

6.2. KĀDI IZCELSMES NOTEIKUMI JĀPIEMĒRO PRECĒM, KAS TIEK EKSPORTĒTAS NO EK?

Noteikumi, kas nosaka VPR valstīs ražoto preču izcelsmi, tāpat tiek piemēroti precēm, kas tiek eksportētas no EK uz VPR valstīm. Vispārējās vadlīnijas, kā noteikt preču izcelsmi, kas ir dotas 5.2. paragrāfā, tiek piemērotas arī preču eksportam no EK.

6.3. KĀDI DOKUMENTI IR NEPIECIEŠAMI, LAI APLIECINĀTU, KA PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?

Ja jūs jau esat eksportējuši preces saskaņā ar kādu no EK preferenciālajiem režīmiem, jūs jau zināt, kādi ir izcelsmes apliecinājumi. Lai iegūtu priekšstatu, Jūs varat lūgt informāciju no nacionālās muitas administrācijas, taču jūs varat izlasīt attiecīgās šīs rokasgrāmatas daļas.

Kopienas teritorijā tiek piemērota Kopienas Regula (EK) Nr. 1207/2001. Tajā ir izklāstīts par piegādātāja deklarācijām; tās nepieciešamas, lai atvieglotu EUR.1 kustības sertifikātu izdošanu un rēķindeklarāciju sagatavošanu.

6.4. KĀDI IZCELSMI APLIECINOŠIE DOKUMENTI IR JĀSŪTA UZ VPR VALSTI, LAI APLIECINĀTU, KA PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?

Parasti jums klients VPR saņēmējvalstī ir jānodrošina ar EUR.1 kustības sertifikātu (skat. 21. pielikumu). EK eksportētāji, kuriem nekas nav zināms par šādu dokumentu, informāciju var saņemt savas valsts muitas iestādēs.

Tomēr, ja jūs esat Kopienas “*Atzītais eksportētājs*”, tad ir iespējams izmatot *rēķindeklarāciju*, norādot, ka tās ir EK preferenciālas izcelsmes preces “*saskaņā ar Eiropas Kopienas vispārējā priekšrocību režīma izcelsmes noteikumiem*”.

6.5. KUR UN KAD JĀAPSTIPRINA AIZPILDĪTS EUR.1?

Ir jāievēro valsts nacionālās muitas iestādes noteiktās procedūras.

6.6. KAS VĒL BŪTU JĀZINA PAR EUR.1 UN RĒĶINDEKLARĀCIJĀM?

Noteikumi par sertifikātu izsniegšanu pēc preču eksporta, pazaudētajiem sertifikātiem un rēķindeklarācijām zemas vērtības sūtījumiem, kas minēti 5.9., 5.10. un 5.12. paragrāfā, attiecas arī uz EUR.1sertifikātiem un rēķindeklarācijām, kas ir izdotas eksportam no EK.

7. IEDAĻA – IMPORTĒTĀJU SAISTĪBAS EIROPAS KOPIENĀ

7.1. KĀPĒC EK IMPORTĒTĀJAM BŪTU JĀLASA ŠĪ IEDAĻA?

IMPORTĒŠANA SASKAŅĀ AR MUITAS ATVIEGLOJUMIEM IR SAISTĪTA AR ZINĀMU RISKU. TĀPĒC IR SVARĪGI APZINĀTIES ŠOS RISKUS UN ZINĀT, KĀ AIZSARAGĀT SAVAS INTERESES.

Importējošās EK dalībvalsts muitas iestāde var lūgt eksportējošās valsts iestādēm veikt preču izcelsmi apliecinājošu dokumentu pārbaudi par precēm, kas jau ir nonākušas Eiropas Kopienā un kuras jau ir izlaistas brīvā apgrozībā, piemērojot muitas atvieglojumus (skat. 8.5. paragrāfu). Tās tiek sauktas par “sekojošām pārbaudēm” (skat. 8.5. paragrāfu), lai uzzinātu, kas notiek saņēmējvalstī.

Ja preces vēl nav izlaistas brīvā apgrozībā un kompetentas iestādes, gaidot pārbažu rezultātus, nolemj atlikt muitas tarifu preferenču piešķiršanu, var tikt pieprasīta drošības nauda (94. pants). Kamēr tiek uzskatīts, ka veikto pārbažu rezultātā varētu palielināties importa muitas nodevas, ko var iespaidot deklarācijā sniegtās ziņas, kompetentās iestādes prasīs iemaksāt drošības naudu, kas būtu pietiekoša, lai nosegtu atšķirību (regulas Nr. 2454/93 248. pants).

Gadījumos, kad pārbaudes liecina, ka preces neatbilst preferenciālam muitas tarifu režīmam, muita nepiešķirs muitas tarifu preferences. Jāatzīmē, ka Kopienas tiesību akti paredz muitas nodevu iekasēšanu no importētāja laika posmā līdz 3 gadiem pēc tam, kad preces ir importētas.

7.2. KĀ VAR PĀRBAUDĪT, VAI IMPORTĒTĀS PRECES ATBILST IZCELSMES NOTEIKUMIEM?

Lai vēlāk izvairītos no nepatīkamiem pārpratumiem, cik vien iespējams, vajadzētu pārbaudīt, vai izcelsmes apstiprinājums, kas tiek iesniegts muiņā, ir derīgs un vai tajā norādītajām precēm pienākas samazinātas muitas nodevas.

Ja jūs apšaubāt muitas atvieglojumus piešķirošā dokumenta precizitāti vai derīgumu vai ja jums ir iemesls šaubīties par to, vai precēm pienākas samazinātas nodevu likmes, jūs nedrīkstat pretendēt uz šīm atvieglotajām muitas nodevu likmēm. Ja jūs tomēr to darāt, jūs riskējat izdarīt pārkāpumu, par ko var tikt piemērots sods.

Pirms jūs pretendējat uz samazinātām muitas nodevu likmēm, ierakstot muitas deklarācijas veidlapas (VAD) 36. ailē kodu „2”, vai pat vēl pirms tam, kad jūs pasūtāt preces, jums ir:

- jānoskaidro izcelsmes noteikumi attiecīgajam ražojumam;
- jāatgādina savam ārzemju piegādātājam par noteikumiem un jālūdz

rakstisks apstiprinājums, ka viņš tos ir izpildījis vai izpildīs. Jums ir arī jālūdz piegādātājam, lai viņš sniedz informāciju, kas apliecinātu atbilstību noteikumiem. Piemēram, ja jūs importējat apģērbus, jūs var lūgt informāciju par izmantotā auduma vai dzijas izcelsmi.

Turklāt jūs varat apsvērt, vai līgumā nav iespējams iekļaut atrunu, kas ļautu jums atgūt no piegādātāja samaksāto nodevu summu. Ja tas nav iespējams un pēc importa pārbaudes atklāsies, ka sertifikāts ir nederīgs vai preces neatbilst noteikumiem, jums būs jāmaksā nodokļi.

Ja jūs apšaubāt saņemtās informācijas precizitāti, jums no sava piegādātāja ir **jācenšas iegūt konkrētāku skaidrojumu.**

Ja, saņemot atbildi no piegādātāja, jums vēl arvien nav pārliecības, vai jūsu precēm pienākas preferenciālā muitas tarifa likme, **jums ir jākonsultējas ar savas valsts muitas iestādēm**, lai uzzinātu viņu viedokli. Taču viņu viedoklis nebūs saistošs.

Ja jūs jau pretendējat uz preferenciālo muitas tarifa likmi precēm, kurām vēl nav veiktas iepriekšminētās pārbaudes, jums ir jāapsver, vai ir lietderīgi piegādātājam lūgt informāciju. **Jūs nevarat pretendēt uz muitas atvieglojumiem, ja izmeklējumi liecina, ka jūsu preces neatbilst izcelsmes noteikumiem.**

Ja jums ir nodoms importēt viena veida preces ilgākā laika periodā, jūs varat apsvērt iespēju kopīgi ar piegādātāju veikt regulāras pārbaudes, lai pārliecinātos, vai nav notikušas izmaiņas ražošanas procesos, materiālu izcelsmē vai izmantotajos izejmateriālos. **Jūs nevarat pretendēt uz muitas atvieglojumiem, ja šīs pārbaudes liecina, ka preces vairs neatbilst izcelsmes noteikumiem.**

Jums ir jāglabā visu veikto darbību pieraksts. Jūsu valsts muitas iestādes var vēlēties zināt, kādus pasākumus jūs esat veikuši, lai nodrošinātu, ka jūsu precēm pienākas samazināta muitas nodokļa tarifa likme, uz ko jūs pretendējat. Ja kaut kas notiek nepareizi, tas var palīdzēt pierādīt, ka jūs esat rīkojušies labticīgi, vai arī var samazināt nodevu apjomu, kas jums būtu jāmaksā.

7.3. VAI IESPĒJAMS IZTEIKT PRASĪBU RETROSPEKTĪVI?

Jā, ja pēc veiktās pārbaudes apstiprina, ka precēm, ko jūs jau esat importējuši un par kurām jūs esat samaksājuši muitas nodokļus pilnā apmērā, pienākas preferenciālā muitas nodokļu tarifa likme, trīs gadu laikā no datuma, kad preces sākotnēji tika laistas brīvā apgrozībā, prasība var tikt izteikta retrospektīvi.

8. IEDAĻA – SAŅĒMĒJVALSTU KOMPETENTO IESTĀŽU SAISTĪBAS

8.1. KĀ DARBOJAS ADMINISTRATĪVĀ SADARBĪBA?

Saņēmējvalsts valdības institūcijām, Eiropas Komisijai un EK muitas iestādēm ir jāsadarbojas, lai nodrošinātu pareizu un efektīvu VPR piemērošanu un nodrošinātu, ka priekšrocības saņem vienīgi tie, kam tās ir paredzētas.

Ir jāatzīmē, ka precēm nevar piemērot muitas nodokļu preferences, kamēr saņēmējvalsts nenodrošina administratīvās sadarbības prasības.

Saskaņā ar 93. pantu saņēmējvalstis informē Komisiju par **valdības institūciju**, kuras ir pilnvarotas **izsniegt** FORM A izcelsmes sertifikātus, nosaukumiem un adresēm, kā arī par tām institūcijām, kas ir atbildīgas par FORM A izcelsmes sertifikātu un rēķindeklarāciju **pārbaudēm**. Principā EK atzīst vienīgi valdības institūciju, piemēram, muitas iestāžu vai Tirdzniecības ministriju pilnvarošanu izsniegt FORM A, jo tiek uzskatīts, ka izcelsmes sertifikāts ir kā neaizpildīts čeks, kas tiks izrakstīts no EK budžeta un līdz ar to tas būtu jāizdod vienīgi saņēmējvalsts valdības iestādēm. Citas institūcijas, piemēram, tirdzniecības kameras, kurām valdības iestādes ir deleģējušas pilnvaras, var tikt atzītas par tiesīgām **izdot** sertifikātus, ja vien šo institūciju darbības uzrauga valdības iestādes. Taču šīs institūcijas **nevar** tikt atzītas par atbilstošām kontroles funkciju veikšanai, jo korporatīvās saites un privātās intereses var traucēt korektas savu biedru kontroles veikšanai. Pārbaudes vienmēr ir jāveic valdības institūcijām, bez iespējām deleģēt pilnvaras. Tas ir īpaši nozīmīgi, jo gadījumā, ja EK uzskata par nepieciešamu izslēgt saņēmējvalsti no VPR (piem., negodīgas rīcības vai administratīvās sadarbības trūkuma dēļ), tad tā pilnībā ir valdības atbildība.

Saņēmējvalstij ir jānosūta Eiropas Komisijai **oriģinālu, salasāmu zīmogu nospiedumu paraugi**, kā arī amatpersonu parakstu, ar kuriem tiek apstiprināti sertifikāti, paraugi¹.

- Zīmogu nospiedumu un parakstu paraugu kopijas tiek izsūtītas EK muitas iestādēm. Ņemot vērā, ka informācija nav publiski pieejama (izņemot importēšanas laikā, kad Eiropas importētājam ir tiesības pārbaudīt, vai izcelsmes sertifikāts, ko saņēmis no piegādātāja, ir atbilstošs), tā palīdz noskaidrot izcelsmes sertifikātu autentiskumu.

- Par izcelsmes sertifikātu izdošanu atbildīgajām amatpersonām ir jāinformē Eiropas Komisija par jebkādam izmaiņām, kas attiecas uz zīmogiem. Ja šīs amatpersonas to neizdara, tad gadījumā, ja eksportējamās preces tiek uzrādītas Kopienas muitas iestādēm, kuras nav informētas par šāda zīmoga eksistenci, tās var atteikties piešķirt muitas atvieglojumus. Tūlītēja ziņošana par jauniem vai papildu zīmogiem (norādot datumu, no kura jauno zīmogu sāk lietot) ir vienīgais līdzeklis, lai izvairītos no šādas problēmas. Kompetentām iestādēm ir nekavējoties jāziņo Komisijai par visiem nozagtajiem vai nozaudētajiem zīmogiem.

- Saņēmējvalstīm ir jāinformē Komisija (nepietiek ar atsevišķu dalībvalstu informēšanu) par kompetento iestāžu, kuras ir atbildīgas par FORM A izcelsmes

¹Tomēr netiek prasīts uzrādīt atsevišķu pilnvarotu amatpersonu vārdus un parakstu paraugus.

sertifikātu un rēķindeklarāciju pārbaudēm, nosaukuma un adreses maiņu. Ir ieteicams, ka par pārbaudēm ir atbildīgas citas valdības iestādes, nekā tās, kuras izdod FORM A izcelsmes sertifikātus, jo tas garantētu labāku kontroli. Eiropas Kopiena paļaujas uz saņēmējvalstīm, ka tās nodrošinās pienācīgu sistēmas darbību.

Piemēram, ja preces pēc eksportēšanas no saņēmējvalsts tiek eksportētas uz vietu, kur tās tālāk tiks apstrādātas vai pārstrādātas, tās vairs neatbilst FORM A, un vienīgi saņēmējvalsts iestādes var noteikt, vai Eiropas Kopienā importētās preces atbilst tām precēm, kas tika eksportētas kopā ar FORM A.

- Jāatzīmē, ka bilaterālās kumulācijas piemērošanas gadījumā, izmantojot EK izcelsmes preces, saņēmējvalsts atbildīgajām institūcijām ir iespēja nosūtīt preču izcelsmi apliecinošo sertifikātu EUR.1 pārbaudei EK izdevējiestādē.

8.2. KAS IR SAŅĒMĒJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAS GALVENAIS PIENĀKUMS?

Saņēmējvalsts valdības institūcijām eksportētājiem ir jāsniedz vadlīnijas. Šādas palīdzības ietvaros varētu tikt piedāvātas apmācības, skaidrojumi un izskaidrojošas piezīmes par izcelsmes noteikumiem.

8.3. KAS SAŅĒMĒJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAI IR JĀDARA PIRMS FORM A IZDOŠANAS?

Iestādei ir jāpārbauda, vai kopā ar rakstisko pieteikumu izcelsmes sertifikāta saņemšanai tai iesniegtā informācija attiecībā uz preču izcelsmi ir pareiza un vai precēm ir izcelsmes statuss.

Piemēram, izcelsmes iegūšanas nosacījums apgērbam, ražotam no dzijas, saskaņā ar EK VPR izcelsmes noteikumiem paredz, ka šim ražojumam visi rūpnieciskie procesi, kas ir nepieciešami, lai iegūtu izcelsmes statusu, notiek saņēmējvalstī. Līdz ar to ir nepieciešams iesniegt apliecinājumu par dzijas importēšanu (ja tai jau nebija izcelsmes statuss) un auduma ražošanu.

8.4. KAS SAŅĒMĒJVALSTS VALDĪBAS INSTITŪCIJAI IR JĀDARA PĒC FORM A IZSNIEGŠANAS?

Pēc FORM A izsniegšanas saņēmējvalsts iestādēm vismaz trīs gadus ir jāuzglabā dokumenti, jo EK muitas iestādes šajā laika periodā var pieprasīt pārbaudīt izcelsmes sertifikātus.

8.5. KĀ SAŅĒMĒJVALSTS IESTĀDĒM IR JĀRĪKOJAS, JA EK PIEPRASA VEIKT IZCELSMI APLIECINOŠO DOKUMENTU PĀRBAUDI?

Iestādēm, kas ir atbildīgas par preču izcelsmi apliecinošo dokumentu pārbaudēm, uz pieprasījumu būtu jāatbild sešu mēnešu laikā. Ja sešu mēnešu laikā

atbilde netiek saņemta, EK muitas iestādes nosūta atgādinājumu, un atbilde tiek gaidīta nākamo četru mēnešu laikā. Lai sniegtu atbildi, kompetentajām iestādēm ir jāveic visas nepieciešamās pārbaudes, piemēram, jāpārbauda dokumenti, uz kuru pamata izsniegts preču izcelsmi apliecinošais dokuments, vai pat jāveic pārbaudes ražotnēs.

Jāatzīmē, ka saņēmējvalstīm, kuras piemēro reģionālo kumulāciju, kā reģionālo grupu dalībniecēm ir jāuzņemas saistības nodrošināt administratīvo sadarbību ne vien ar Kopienu, bet arī savā starpā (skat. 72.b (1)(b) pantu). Tas, cita starpā, nozīmē, ka gadījumā, ja EK dalībvalsts pieprasa veikt pārbaudi, tā nosūtīs pieprasījumu iestādei, kas ir izdevusi FORM A. Savukārt, ja ir tikusi piemērota reģionālā kumulācija, iestādei, kurai nosūtīts pieprasījums, jāsadarbojas ar valsti, kuras iesaistītas reģionālajā kumulācijā, kompetentajām iestādēm. EK muitas iestādēm ir nepieciešama konkrēta atbilde. Nepietiek ar atbildi: “Es apliecinu preču izcelsmi”. Tām ir nepieciešami detalizēti paskaidrojumi, piemēram, ražošanas procesu apraksts, izmantoto materiālu apraksts un informācija par ražošanas izmaksām.

Jāuzsver, ka gadījumā, ja nav ievērots desmit mēnešu termiņš, EK importētāju var skart nopietnas sekas. Īpaši, ja ir pamatotas šaubas par preces patieso izcelsmi, importētājs nesaņems muitas atvieglojumus.

8.6. KĀDAS IR SEKAS, JA NEIZDODAS NODROŠINĀT ATBILSTOŠU ADMINISTRATĪVO SADARBĪBU?

Gadījumos, kad ir pamats apšaubīt preferenciālā režīma piemērošanu saņēmējvalstī, Komisija var publicēt *Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī* brīdinājumu importētājiem.

Ja neizdodas nodrošināt administratīvo sadarbību, **EK VPR režīms var tikt atlikts vai atcelts.**

PIELIKUMS – SAŅĒMĒJVALSTU UN TERITORIJU SARAKSTS

(No Padomes Regulas (EK) Nr. 980/2005

I pielikuma)

Atruna

Brīdinājums: Jāņem vērā, ka dažas valstis var neatbilst nosacījumiem, lai saņemtu EK VPR. Saņēmējvalstu saraksts drīzāk ir jāuzskata par **potenciālo** saņēmējvalstu sarakstu. Piemēram, Mjanma uz laiku ir izslēgta no muitas atvieglojumu saņēmējvalstu saraksta. Citas valstis var vēl neatbilst administratīvajām sadarbības prasībām, kas ir izklāstītas 93. pantā (skat. 8. iedaļu augstāk), kas ir priekšnoteikums, lai precēm tiktu piešķirti muitas tarifu atvieglojumi. Šaubu gadījumā jūsu valsts kompetentās iestādes sniegs jums ieteikumus.

Saņēmējvalstis un teritorijas, kuras var saņemt muitas tarifa likmes atvieglojumus Eiropas Kopienā VPR ietvaros.

Valstis, uz kurām attiecas īpašais režīms; visvājāk attīstītās valstis ir atzīmētas*

Apvienotie Arābu Emirāti
Afganistāna*
Antigva un Barbuda
Angilja
Armēnija
Nīderlandes Antiļas
Angola*
Antarktīda
Argentīna
ASV Samoa
Aruba
Azerbaidžāna
Barbadosa
Bangladeša*
Burkinafaso*
Bahreina
Burundi
Benina
Bermudu salas
Bruneja
Bolīvija
Brazīlija
Bahamu salas
Butāna*
Buvē sala
Botsvāna
Beliza

Kokosu salas (Kīlinga) salas
Kongo Demokrātiskā Republika
Centrālāfrikas Republika*
Kongo
Kotdivuāra
Kuka salas
Čīle
Kamerūna
Ķīnas Tautas Republika
Kolumbija
Kostarika
Kuba
Kaboverde*
Ziemsvētku sala
Kipra
Džibutija*
Dominika
Dominikāna
Alžīrija
Ekvadora
Ēģipte
Eritreja*
Etiopija*
Fidži
Folklenda (Malvinu) salas
Mikronēzija
Gabona
Grenāda

Gruzija
Gana
Gibraltārs
Grenlande
Gambija*
Gvineja*
Ekvatoriālā Gvineja*
Dienvidzordžija un
Dienvidsendviču salas
Gvatemala
Guama
Gvineja-Bisava
Gajāna
Hērda sala un Makdonalda
salas
Hondurasa
Haiti*
Indonēzija
Indija
Indijas okeāna Britu teritorija
Irāka
Irāna
Jamaika
Jordānija
Kenija
Kirgizstāna
Kambodža*
Kiribati*
Komoru salas*
Sentkitsa un Nevisa

Kuveita
Kaimanu salas
Kazahstāna
Laosa*
Libāna
Sentlūsija
Šrilanka
Libērija*
Lesoto*
Lībija
Maroka
Madagaskara*
Maršala salas
Mali*
Mjanma*
Mongolija
Makao
Ziemeļu Marianas salas
Mauritānija*
Montserrata
Maurīcija
Maldīvija*
Malāvija*
Meksika
Malaizija
Mozambika*
Namībija
Jaunkaledonija
Nigēra*
Norfolkas sala
Nigērija

Nikaragva
Nepāla*
Nauru
Niue
Omāna
Panama
Peru
Francijas Polinēzija
Papua-Jaungvineja
Filipīnas
Pakistāna
Senpjēra un Mikelona
Pitkērna
Palau
Paragvaja
Katara
Krievijas Federācija
Ruanda*
Saūda Arābija
Zālamana salas*
Seišelu salas
Sudāna*
Sv.Helēnas sala
Sjerraleone*
Senegāla*
Somālija*
Surinama
Santome un Principi*
Salvadora
Sīrija
Svazilenda
Tērksas un Kaikosas salas
Čada*

Francijas Dienvidjūru teritorija
Togo*
Taizeme
Tadžikistāna
Tokelau
Turkmenistāna
Tunisija
Tonga
Austrumtimora
Trinidāda un Tobāgo
Tuvalu*
Tanzānija*
Ukraina
Uganda*
ASV Mazās Aizjūras salas
Urugvaja
Uzbekistāna
Sentvinsenta un Grenadīnas
Venecuēla
Britu Virdžīnas
ASV Virdžīnas
Vjetnama
Vanuatu*
Volisa un Futunas salas
Rietumsamoa*
Jemena*
Majota
Dienvidāfrika
Zambija*
Zimbabve